

Inauguració de la parròquia del barri de Bonavista de Tarragona l'any 2016.

Noves esglésies en el teixit urbà

La planificació de la vida en un barri ha vetllat
sempre per cobrir la necessitat d'habitatge
i de pregària

P 3 i 8-11

**Afectacions contra
el patrimoni religiós**

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

La casa de Déu enmig dels homes

«Casa de Déu enmig dels homes» és la manera com el Concili Vaticà II es refereix a la parròquia. És la casa de Déu i la porta del cel: un lloc que es distingeix de qualsevol altre lloc de la ciutat o del poble. La parròquia, per tant, és un element de la vida eclesial que respon a la dinàmica de l'encarnació. És una manera de fer present als ulls dels homes la presència de Déu entre el seu poble.

La construcció d'un nou temple és sempre una ocasió per introduir Déu enmig del teixit de la ciutat. Es tracta d'un edifici que, normalment, s'eleva per sobre dels altres, amb la seva creu o el seu campanar. Es tracta d'un signe que apunta vers el cel, indicant d'on ve la veritable vida que l'home anhela. Davant de l'organització de places i carrers, d'edificis i avingudes, la presència de la parròquia ens recorda allò fonamental de la vida. La ciutat està plena de serveis diversos: bancs, supermercats, perruqueries, llibreries, etc.; però la casa de Déu ens recorda que cap servei pot omplir el cor de l'home. Es necessita, en canvi, que Déu habiti el nostre cor.

La relació amb Déu necessita d'espais i temps consagrats a Ell. Llocs i moments en què som introduïts en un àmbit divers de qualsevol altre, que ens posa en contacte amb Déu,

que ens invita a obrir el nostre cor a la seva presència. No estem fets per viure constantment en el *cronos*; és a dir, un temps que corre, que se'ns escapa de les mans, que va en contra nostre. El temps de Déu, el *kairós*, el temps de l'ànima, és molt diferent. Ja no es viu en una contrarellotge sinó que entrem en una nova manera de relacionar-nos amb el temps. Ja no és el nostre adversari, sinó el nostre aliat. El temps esdevé escenari privilegiat de la trobada amb Déu.

El mateix passa amb l'espai. Normalment les cases, les oficines, els comerços, tenen distribuït l'espai segons la necessitat que es vol satisfer. L'espai està en funció d'allò que es vol fer, de l'activitat que es vulgui desenvolupar. Hi ha una relació utilitarista amb l'espai, amb els llocs que habitem. Ara bé, en el cas del temple, entrem en un espai nou, de trobada amb Déu, sense cap utilitat pràctica i, per tant, permet entrar en l'àmbit de la gratuïtat, de l'ésser en comptes del fer.

Les parròquies, de nova construcció o les que ja tenen anys, han de procurar que l'espai i el temps que viuen en el seu interior siguin una ocasió de trobada amb Déu, una invitació a la pregària. Una invitació, en definitiva, a habitar l'espai i el temps de Déu.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

23

Opinió

24

Reportatge

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

La parròquia de Sant Fèlix de Sabadell posa en marxa diverses iniciatives de nova evangelització

PÀGINA 24-27

22

Alliberats del corredor de la mort

Juan Manuel Bajo, autor de «Renacer: una nueva oportunidad para el mayor»

PÀGINA 18-19

El còmic «Assís»

PÀGINA 37

47 Tere López, del Moviment dels Focolars

La setmana en tuits

EDUARD SALA

@EDSALA62

Responsable d'Acció Social de Càritas diocesana de Barcelona

Has vist els nous mosaics de Marko Rupnik del santuari de la Cova de Manresa? Bellesa, esperança, llum, Paraula i bona notícia per una Església que cerca nous llenguatges per al segle XXI. Tot un regal. Val molt la pena

ANTONI GELONCH

@ANTONI_GELONCH

Historiador

Sento vergonya i ràbia, a parts iguals, quan veig el poc respecte i la nul·la protecció del nostre patrimoni arquitectònic públic. Reaccionem!

LUIS MARÍN DE SAN MARTÍN

@LMARINOSA

Sotssecretari de la Secretaria General del Sínode dels Bisbes

La sinodalitat no és un ornament i encara menys un pes. Es refereix a

la coherència de la fe, que només es pot viure en comunitat: unitat en Crist, unitat amb els germans i germanes, segons els diferents carismes. I s'orienta sempre a l'evangelització

MONS. LUIS ARGÜELLO

@MONSARGUELLO

Secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola

La ciència demostra que al si d'una dona embarassada hi ha una nova vida. La salut i la llibertat de la mare no justifiquen la mort d'un altre com a solució. L'avortament és un dret il·legítim del fort sobre el dèbil. Unim-nos en una acció social a favor de totes dues vides

DANIEL GÁMEZ I FORT

@DANIGAMEZ

Periodista

Impedir la presentació d'un llibre. Quin modernisme més dictatorial que ens queda

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

PuntBCN de trobada

PuntBCN, una trobada anual que fomenta la cultura de l'encontre i el diàleg a Barcelona, va viure del 20 al 22 de maig la seva sisena edició. Les activitats d'aquesta iniciativa, impulsada pel moviment Comunió i Alliberament, van ser sobretot exposicions, testimonis, taules rodones, conferències, concerts i espectacles, eines per dialogar i oferir propostes als reptes culturals, polítics i educatius del nostre temps.

A Ràdio Estel, vam parlar de la convocatòria el 17 de maig a través d'una entrevista en el programa *Camins*. El president de PuntBCN, Lluís Bou, va dir que «és més urgent que mai que, entre tots, intentem construir la ciutat comuna, l'entorn en què tots hem de conviure, i PuntBCN vol afavorir això com un espai de trobada sincera i amb experiències». També va recordar que vivim «un any difícil en què està creixent molt la necessitat i, en termes socials reals, s'ha volgut oferir un espai on es visibilitzi la tasca que moltes entitats estan oferint». El web puntbarcelona.cat ofereix tota la informació sobre la trobada.

Zoom

EDUARD BRUFAU

L'Índia, el segon productor de blat del món, ha decidit suspendre l'exportació d'aquest cereal a causa de la collita pèssima provocada per la calor i la sequera extremes. Amb aquesta mesura el govern indi vol assegurar aliment per als 1.400 milions d'habitants del país, però la decisió pot ser nefasta per a països com ara l'Afganistan o el Iemen, que depenen del blat de l'Índia. Els experts alerten d'una alarmant escassetat d'aliments a escala mundial per als mesos propers.

L'efemèride de la setmana

1 de juny del 2004: entra en vigor la Targeta Sanitària Europea que, inicialment, és vàlida en 13 estats de la Unió.

MIRADA AL MÓN

Rússia i Israel

Les relacions diplomàtiques i econòmiques entre Israel i Rússia, a més dels estrets lligams familiars i culturals entre els dos països, han estat sempre bones, excepte en aquest darrer temps, a causa de la guerra d'Ucraïna.

El fet que centenars de milers de jueus i jueves vivint a Israel siguin russos, alguns ocupant importants llocs en el mateix govern o en altres camps de la societat israeliana, ha permès que els lligams entre les dues nacions tinguin una antiga i fidel bona relació.

El mateix es pot dir de la bona relació d'Israel amb Ucraïna, tot començant per saber que la famosa Golda Meir, cap del govern israelià per alguns anys, era d'Ucraïna i, com ella, moltes i molts dels habitants d'Israel provenen també d'aquest país que té, a més, lligams culturals i religiosos molt forts amb

l'estament religiós d'Israel: tombes de famosos rabins i personatges jueus són venerats i anualment visitats per milers de jueus israelians.

Els darrers dies, però, s'ha suscitat una forta tensió entre els governs de Rússia i Israel a causa d'unes afirmacions desafortunades del ministre d'afers exteriors rus, Sergei Lavrov. Aquest ministre afirmava que «fins i tot Hitler tenia sang jueva», cosa que ha fet reaccionar enèrgicament l'estament polític i cultural israelià, exigint disculpes al diplomàtic del Kremlin, justament en els dies de la festa de la Independència.

A Israel, un dels ministres és rus, i en la qüestió de la guerra d'Ucraïna, el govern israelià ha hagut de fer mil equilibris per mantenir bona relació amb tots dos països, encara que amb moltes tensions, dintre i fora del govern.

JOAN MARIA VERNET
Salesià a Jerusalem

Ara s'ha sabut que Vladímir Putin, reconeixent la pífia del seu ministre Lavrov, ha demanat ell mateix excuses al primer ministre israelià, Naftali Bennett, per alleugerir una mica el camí trasbalsat. Ho ha fet per telèfon en ocasió de la felicitació que ha enviat al primer ministre d'Israel per la festa de la Independència. A Jerusalem s'especula que les excuses de Putin tenen només l'objectiu d'aturar Israel en qualsevol intent d'ajudar Ucraïna.

Regust agredolç en les relacions actuals entre Rússia i Israel, que certament no tornaran a ser com abans. La guerra contra Ucraïna ha estat realment devastadora.

Centenars de milers de jueus i jueves que viuen a Israel són russos

ELOI ARAN SALA

Cap d'àrea pastoral i socioeducativa FECC

LA SAL DE LA TERRA

Una aula oberta a la natura i el transcendent

D'acord, admetem que els nostres espais educatius són susceptibles de millora i que, molt sovint, són més el resultat agregacional de capses de llumins a mode de contenidors de ràtios preestablertes que una altra cosa. Ara bé, la innovació educativa no sempre passa per la costosa decisió de tirar envans o obrir finestres virtuals a mode de pantalles digitals.

Una opció de millora dels espais escolars que s'està duent a terme és la remodelació dels seus patis i llocs d'esbarjo. Certament, l'educació no formal no és equiparable a l'acció educativa desenvolupada en horari lectiu però és interessant revisar aquests espais en perspectiva educativa curricular més enllà, per exemple, de l'educació física.

Valgui aquesta introducció per

parlar d'una acció significativa que s'ha dut a terme al Col·legi Claver (Jesuïtes-Lleida): la creació de l'*Aula de natura Pare Ignasi Salat*. Es tracta d'una estructura de fusta a mode de cobert que bordejia el límit d'uns patis privilegiats, envoltats d'un bosc perimetral i amb vistes a les vinyes de Raimat. El nom de l'espai remet a tres conceptes molt interessants: és una *aula*, lloc d'ensenyament-aprenentatge; és *de natura*, perquè mena a un coneixement específic; i porta la titularitat del *Pare Ignasi Salat*,

un jesuïta d'edat avançada que durant els darrers anys ha tingut cura d'un petit hort que hi ha al darrera d'aquest espai.

Hi ha en aquesta pèrgola un tret distintiu que el fa proper a les capelles de fusta de la tradició oriental —i que potser alguns han vist en els jardins propers al monestir de Taizé—: una creu de fusta suspesa en el pòrtic d'entrada. Pot semblar un tret anecdòtic, com també ho poden semblar les creus que trobem a les aules, però obre l'espai no només al gaudi contemplatiu de la natura, sinó també al silenci, l'espiritualitat, la celebració de la fe i l'educació en el transcendent. En un context social de *rapidació* (neologisme del papa Francesc), l'escola cristiana pot oferir espais de *slowlearning* com aquest.

El Col·legi Claver ha creat l'Aula de natura Pare Ignasi Salat

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Per un bon motiu

A Espanya, des del 6 d'abril passat i fins al proper 30 de juny, els contribuents podem saldar els nostres comptes amb Hisenda. L'afecte i l'amor al país també passen per assumir la nostra responsabilitat com a contribuents. Aquest deure ciutadà expressa un sentit comunitari profund, imprescindible en aquests moments d'incertesa econòmica després de dos anys de pandèmia i l'actual conflicte bèl·lic a Ucraïna.

Els ingressos fiscals i la despesa pública assumeixen una importància econòmica crucial per a la comunitat civil i política, que té com a objectiu aconseguir unes finances públiques capaces de ser instrument de desenvolupament i de solidaritat. (cf. *Compendi de la Doctrina Social de l'Església*, 355).

El papa Francesc ens recorda que és molt important que l'Estat assegurui la transparència en la gestió dels diners que «procedeixen dels sacrificis de molts treballadors i treballadores». Això «afavoreix que les persones estiguin més motivades per pagar els impostos, sobretot si la recaptació ajuda a superar les desigualtats, a fer inversions perquè hi hagi més feina, a garantir una bona sanitat i educació per a tothom, a crear infraestructures que facilitin la vida social i l'economia» (Trobada del papa Francesc amb una delegació de l'Agència Tributària Italiana, 31-01-2022).

El sistema tributari vigent a Espanya, adoptat l'any 2007, no preveu cap assignació específica a l'Església als pressupostos generals de l'Estat. Aquest sistema és respectuós amb la voluntat del contribuent i s'adequa a la situació econòmica que travessa el

país a cada moment. Mitjançant aquest sistema, cada any la missió de l'Església és avaluada per part dels ciutadans que lliurement poden marcar amb una X la casella a favor de la tasca de l'Església catòlica.

Tenint en compte la intensitat de la crisi econòmica i social que estem patint, aquest any encara és més important marcar les dues X a la nostra declaració de l'IRPF, per destinar el 0,7% dels nostres impostos a les activitats de l'Església catòlica i també a altres fins socials. Cal recordar que marcar les dues caselles a la nostra declaració no és exclouent, no té cap cost addicional i és del tot desitjable, especialment en aquests moments de crisi.

El papa Francesc ens fa somiar una Església que sigui una gran família disposada a arribar a tots els racons de la societat. Ens anima que visquem l'Evangeli intensament i que siguem capaços de proposar aquest camí d'alegria als qui ens envolten allà on ens trobem. Vol que siguem una Església que surti a trobar l'altre, sense jutjar-lo, per acompanyar-lo. Així ens ho demana Jesús al final de l'Evangeli de Mateu: «Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus» (Mt 28,19a).

Per dur a terme aquesta missió, a més del compromís i de la pregària de tots els fidels, també necessitem mitjans econòmics. I ara tenim una meravellosa oportunitat de contribuir a aquesta noble missió per al bé comú amb un gest senzill: marcant les dues X de la nostra declaració de la renda. El nostre agraïment més sincer a tants creients i no creients per la seva generosa col·laboració.

Un lloc per viure i un lloc per pregar

Visitem esglésies de recent construcció

Mn. Josep Maria Fisa, rector de la Mare de Déu del Carme de Sant Joan Despí, i la Glòria Martínez, feligresa.

El barri de Les Planes de Sant Joan Despí va néixer amb la parròquia de la Mare de Déu del Carme, que ara celebra els 50 anys

Un lloc per viure i un lloc per pregar. La planificació de la vida en un barri històricament ha vetllat sempre per cobrir aquestes dues necessitats. I en els grans entorns urbans, on la indústria va començar a atraure gent de l'àmbit rural, proliferaren nuclis de casetes que, fetes pels mateixos veïns en molts casos, anaven esquitxant de vida espais fins aleshores només de pas. I, fent costat als habitatges i la seva gent, s'aixecaven també temples per a la devoció.

Al barri de les Planes de Sant Joan Despí es va donar un cas així. Cap als anys seixanta, el que avui són els seus carrers, places i edificis de vivendes, eren camps d'oliveres i garrofers, i després de les primeres casetes construïdes, s'hi va fer una església. Estava feta amb uralita, era molt humil, però «tenia el seu encant. A dins era pobra i acollidora», recorda mossèn Josep Maria Fisa, rector de la parròquia dedicada a la Mare de Déu del Carme, «una advocació amb molta tradició a Catalunya, perquè moltes persones migrades, que venien de pobles de

mar, també la sentien seva», afegeix. El barri va néixer amb la parròquia, que ara celebra els 50 anys. Ho fa en un edifici pràcticament nou. Inaugurat l'any 2016, amb totes les disposicions que s'esperen per poder-hi celebrar eucaristies, i la confortabilitat necessària, però compta també amb uns espais funcionals que la fan molt peculiar.

Un d'ells el trobem tan bon punt traspassem el primer portal de l'església des del carrer. Un banc i uns petits prestatges sobre la paret per posar-hi espelmes —una solució inspirada amb Montserrat—, al costat d'una imatge de la patrona del mar formada per quadrets de ceràmica. Tot i que no queda tancat, és un espai reservat per a la intimitat, per demanar favors i fer pregàries sense necessitat d'accedir a l'interior de l'església. I també independent de l'entrada al temple, hi ha una saleta de lliure accés i oberta durant tot el dia, amb bancs per seure a resar veient, a través d'un vidre, l'interior de l'església.

L'altre element singular que distin-

geix la nova parròquia de la Mare de Déu del Carme són els frescos de l'artista de Tàrrrega Josep Minguell inspirats en els misteris del Rosari. «Va estar-hi un mes, de 8 a 20 h, pintant-los», recorda Josep Maria Fisa mentre passegem pel jardí d'herbes aromàtiques que entre tots cuiden. De fet, segons explica el rector, quan es va decidir fer l'església nova, els feligresos hi varen aportar idees. L'edifici també disposa d'una gran sala, en un pis superior al costat de l'església, per poder-hi fer meditació en grup o altres activitats en línia amb l'espiritualitat i el creixement personal. Propostes actives per a una església d'avui. Cada any, uns 150 parroquians participen en la caminada nocturna a Montserrat. I el 21 d'octubre proper, l'Escolania de Montserrat celebrarà un concert solidari a la parròquia de Sant Joan Despí per recollir fons per a l'estudi de la diabetis.

Més d'un centenar de feligresos es troben els diumenges a missa, i mitja hora abans, el mossèn congrega pares i mares dels infants que fan catequesi, i que després a la celebració faran lectures i pregàries, i els nens, ofrenes i una dansa de pau. Són els nous combregants d'una nova església, una de les darreres esglésies inaugurades a Catalunya.

La Glòria Martínez Berruezo va arribar al barri quan tenia 14 anys. El seu pare tenia una ferreteria al mateix carrer de l'església, que donava també servei d'instal·lacions elèctriques i fontaneria. Com tota feina darrere d'un taulell, el treball al comerç familiar, el tracte al públic, va donar a la Glòria molta psicologia que ara aporta un gran valor en l'atenció als feligresos que presta com a voluntària. Des de fa 25 anys s'encarrega de les tasques al despatx d'aquesta parròquia que forma part de la xarxa de parròquies Ecosolidàries. Són les esglésies que s'apunten a una nova mirada que contempli accions contra la crisi social i la crisi mediambiental.

Concebre una església del segle XXI

El mateix any que s'inaugurava la nova parròquia de la Mare de Déu del Carme, de Sant Joan Despí, al barri de Bonavista de Tarragona

Exterior de la parròquia de Santa Maria Assumpta, al barri de Bonavista de Tarragona.

Pedro Pegenaute

també estrenaven la seva, Santa Maria Assumpta. Bombes de calor per aerotèrmia, per aprofitar l'aire ambiental, i plaques solars, així com l'orientació de l'edifici i la ubicació de les finestres són elements tinguts en compte en el projecte tarragoní. Dues idees varen guiar l'obra: «Que l'espai de celebració donés resposta al que és estrictament la litúrgia, i el fet comunitari», explica l'arquitecte de l'església parroquial de Santa Maria Assumpta de Bonavista, Dani Gimeno. A banda del volum de l'església, van dissenyar espais de reunió, aules de catequesi, sales polivalents, i espais exteriors com un petit pati amb un banc i una olivera.

També en aquest cas, el barri de Bonavista neix amb el desenvolupament industrial de Tarragona, que atrau gent d'arreu. «L'organització urbanística és molt senzilla. La gent comprava parcel·les i feia casa seva. La trama és molt homogènia, i en aquesta trama neix el projecte de l'església», precisa l'arquitecte. Entenent l'església com un fet col·lectiu i comunitari —afegeix Gimeno— «volíem reivindicar-ho fent que l'obra fos un esdeveniment urbà, que dins de la

El rector de Santa Maria Assumpta, al barri de Bonavista de Tarragona, recorda que la construcció va ser molt demandada per la mateixa gent del barri

Aprofitant l'estructura de l'església de l'antic Institut Mental de la Santa Creu, al districte de Nou Barris, s'hi farà la nova parròquia de Sant Rafel

trama urbana l'església es pogués entendre com un monument».

El rector de la parròquia, Joan Miquel Bravo, recorda que la construcció va ser molt demandada per la mateixa gent del barri. Gent jove, molts d'ells fills dels nouvinguts de l'Amèrica Llatina conformen un veïnat i col·lectiu de parroquians molt actius en l'àmbit social. I en destaca el «magnífic retaule a la Mare de Déu Assumpta». Des del 1966, havia fet les funcions d'església una mena de nau industrial. També hi anaven els alumnes de l'escola Joan XXIII, la més gran de la diòcesi, que ara ho poden fer en un edifici de disseny.

A la ciutat de Barcelona, les esglésies més noves són: «la de Sant Bartomeu, als peus de Montjuïc, Sant Domènec Guzmán, que ocupa la planta baixa d'un bloc d'habitatges de Sant Antoni, i Sant Francesc de Pàola, en un xamfrà del Poblenou. Totes tres són de la primera dècada del 2000», explica la doctora arquitecta Alba Arboix, autora del llibre *Barcelona. Esglésies i construcció de la ciutat*, coeditat entre l'Ajuntament de Barcelona i l'arquebisbat de Barcelona. Tal com resumeix ella mateixa, «s'hi explica que el lligam entre els temples barcelonins i la ciutat existeix des dels primers nuclis medievals fins als últims barris de polígons creats, passant per les esglésies que han desaparegut i han originat noves places o les que han perdut la seva funció sacra i han estat reutilitzades per allotjar-hi noves activitats».

Ofereix, doncs, una inèdita mirada de Barcelona i convida a seguir un original i interessant itinerari per 132 esglésies parroquials.

La de Sant Francesc de Pàola —copatró de Barcelona— es va fer perquè en la seva original ubicació, al costat del Liceu, l'espai eclesial va ser requerit per ampliar el gran teatre. Segons explica el rector que va estrenar el nou edifici, ara ja jubilat, Joan Josep Villegas, «Ricard Maria Carles va beneir el terreny i, a l'altar major de l'església nova hi vam posar la primera pedra de l'antiga parròquia». A l'interior de l'església s'hi va fer un columbari on la gent pot deixar i visitar sempre que vulgui les cendres dels seus éssers estimats.

La fe que aterra en l'urbanisme

L'arquitecta Alba Arboix, professora associada a la UPC i a la UB, explica la relació urbana entre una església i un barri. «A grans trets, pot ser de 3 maneres: que aparegui primer l'església, normalment en un creuament de camins o en un punt elevat i singular, i es comença a poblar el seu voltant, com passa en tot el període medieval; que el nucli de població hagi aparegut per altres motius com pugui ser la presència d'una fàbrica o un eix comercial important i sigui l'església la que vingui després, que en tenim diversos exemples al segle XIX i XX; o que església i ciutat apareguin alhora, com passa amb tants barris de polígons

del segle XX. Amb poquíssimes excepcions, en tots 3 casos hi ha una relació molt intensa entre església i ciutat, fins i tot en el segon, ja que un cop apareix l'església, densifica i singularitza el seu voltant».

Arboix explica que «l'Eixample projectat per Cerdà té unes cantonades perfectament orientades seguint l'eix est-oest que dicta la litúrgia cristiana. I en canvi una sola, la parròquia de Mare de Déu dels Àngels, ho sap aprofitar».

En temps de pocs feligresos, més que esglésies noves, el que es fan són reparacions i manteniment perquè les que hi ha no es perdin. Al bisbat de Vic, la Mare de Déu del Roser, al barri del Xup de Manresa, del 2007, és de les més recents. La del Bon Pastor de Figueres i la de Santa Eugènia a Girona ciutat són dues de les més noves del bisbat gironí i ja tenen una vintena d'anys. Les darreres esglésies construïdes a la ciutat de Lleida són: la Mare de Déu del Pilar, de fa més de 25 anys, i les de Santa Teresa Jornet i Sant Antoni M. Claret, que són encara més antigues. A la Seu d'Urgell, la parròquia de Santa Magdalena ha celebrat els 50 anys de la seva construcció.

Els propers anys, la ciutat de Barcelona estrenarà un edifici eclesial. Aprofitant l'estructura de l'església de l'antic Institut Mental de la Santa Creu, al districte de Nou Barris, s'hi farà la nova parròquia de Sant Rafel, situada, des dels anys seixanta, en un edifici molt modest ubicat a pocs metres.

Construcció de la nova parròquia de Sant Rafel, de Barcelona, aprofitant l'estructura de l'església de l'antic Institut Mental de la Santa Creu.

SABER ESCOLTAR

«Traduttore, traditore»

La millor manera de llegir és en la llengua original en què està escrit un llibre. Però això no sempre és possible. Moltes persones cultes no coneixen totes les llengües i per això cal recórrer a les traduccions.

Els italians tenen aquesta frase: «*Traduttore, traditore*» (Traductor, traïdor). Això és vàlid per a algunes traduccions que poden estar mal fetes. En què consisteix traduir? A dir el «mateix» en una altra llengua. Umberto Eco ha dit que entendre el terme exacte és dir «quasi» sempre el mateix. El bon traductor ho sap i ho aplica.

Hi ha traduccions dolentes, perquè alguns creuen en l'afinitat de llengües veïnes i tenen el convenciment que traduir és molt fàcil. Per fer una bona traducció s'ha de conèixer bé una llengua i tenir en

compte la ideologia de l'autor, la manera de pensar i el criteri que dona el veritable fil d'un escrit. Com es fa, això? Per traduir bé, cal construir amb la pròpia llengua el que va construir primer l'escriptor amb la seva.

La Bíblia, en el seu idioma original, Mateu 2,11, menciona que els Reis Mags van adorar el Nen Jesús en veure'l amb la seva mare Maria.

Una bona traducció seria: «Entraren a la casa; veieren el nen amb Maria la seva Mare i, prostrant-se, el van adorar.»

Una mala traducció seria: «Entraren a la casa; veieren el nen amb Maria la seva mare i, prostrant-se, li van rendir homenatge.»

Si contemplem l'escultura de Moisès de Miquel Àngel, veurem que, del seu cap, en surten dues ba-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

nyes. Això era degut a una traducció errònia d'una paraula hebrea. A finals del segle IV, sant Jeroni traduí la Bíblia del grec i l'hebreu al llatí. Quan va traduir Èxode 34-35, trobà la paraula KRN (l'hebreu no s'escriu amb vocals), per tant, ho podia interpretar com «keren» (raig de llum) o «karan» (banya).

Actualment es tradueix: «I els Fills d'Israel veieren llavors que raigs de llum sortien de la testa de Moisès.» En canvi, sant Jeroni va traduir: «I els Fills d'Israel veieren llavors que unes banyes sortien de la testa de Moisès.»

Traduir és dir el «mateix» en una altra llengua

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

A molts de vosaltres aquesta parauleta us sonarà estranya, però si us recordo que s'assembla a *poligàmia* i *poliàndria*, sabreu a què em vull referir.

Truco a un amic i li dic que el vull anar a veure un dia concret. Em respon: «No vinguis aquest dia perquè tinc a dinar uns amics que fa molt que no ens veiem.»

Em truca una amiga, i em diu que aquest dissabte pensa venir. Molt content li contesto que me n'alegro molt, així coneixerà l'amic de qui tant li he parlat.

El primer cas m'evoca a allò que m'han explicat que passa en certs llocs. Es diu que el cap de la tribu té la seva cabana i que, al voltant, hi ha les barraques de les dones, les seves esposes. Poligàmia,

A PROPÒSIT DE...

Polifília

doncs, però no família. Suposem que el mandatari gaudeix d'amor matrimonial amb totes i cadascuna d'elles?

Qui a la seva ment ha construït un columbari on en cada cel·la hi allotja un amic, tindrà una amistat autèntica amb tots?

D'algú es diu que, després d'un cert temps de matrimoni, s'ha divorciat, però que, amb la seva parella continuen sent amics, sense cap enuig. Qui es creu que de veritat hi havia amor matrimonial autèntic i que ara hi ha una amistat indubtable?

Tots dos amors són diferents i, encara que resulti difícil estimar simultàniament de totes dues maneres, és possible. Un exemple em-

blemàtic és Léon Bloy, a qui a mi m'agrada anomenar ogre místic. Va ser un escriptor fecund, es va casar i va tenir fills, i casa seva sempre va estar oberta a l'amistat, de manera que hi van anar, van gaudir del seu afecte i els va enriquir amb la seva fe, persones tan diferents i importants com Jacques i Raisa Maritain, intel·lectuals i teòlegs, l'artista Henri Roualt i el compositor Georges Auric. No és estrany que el papa Francesc sorprengués moltes persones el 2013 quan va esmentar Bloy en la seva primera homília com a Papa.

Jesús va dir: «A vosaltres us he dit amics perquè us he fet conèixer tot allò que he sentit del meu Pare.»

L'amistat estableix vincles, compromisos i es viu en comunicació.

Els amics del meu amic són amics meus. O hauria de ser així.

L'amistat estableix vincles i compromisos

Vida eclesial

Aquesta setmana coneixem el missatge del Papa per a la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, parlem d'afectacions contra el patrimoni religiós, entrevistem Juan Manuel Bajo, reflexionem sobre la llei de l'avortament i coneixem el testimoni d'un matrimoni pakistanès

Missatge del Papa per a la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials

Escolta confiada i honesta per a una bona comunicació

VATICAN NEWS
Ciutat del Vaticà

Escoltar amb l'oïda del cor. És el títol del missatge del Papa amb motiu de la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials (29 de maig). El Pontífex explica que «estem perdent la capacitat d'escoltar qui tenim al davant», i que «l'escolta està experimentant un desenvolupament nou i important en el camp comunicatiu i informatiu (...), cosa que confirma que escoltar continua essent essencial per a la comunicació humana».

Després de destacar que de «les pàgines bíbliques aprenem que l'escolta no posseeix el significat d'una percepció acústica, sinó que està essencialment vinculada a la relació dialògica entre Déu i la humanitat», el Pontífex destaca que «la iniciativa és de Déu que ens parla, i nosaltres responem escoltant-lo; però també aquesta escolta, en el fons, prové de la seva gràcia».

El Papa afirma que «l'escolta correspon a l'estil humil de Déu», que «Déu estima l'home» i que per aquesta raó «li dirigeix la Paraula» i «para l'orella per escoltar-lo». Mentrestant «l'home, per contra, tendeix a fugir de la relació, a girar l'esquena i tancar l'orella per no haver d'escoltar».

Francesc recorda que «Jesús demana als seus deixebles que verifiquin la qualitat de la seva escolta» i afegeix que «només parant atenció a qui escoltem què escoltem i com escoltem, podem créixer en l'art de comunicar, el centre del qual no és una teoria o una tècnica, sinó la «capacitat del cor que fa possible la proximitat»».

Segons el Papa, «realment hi ha una sordesa interior pitjor que la sordesa física. L'escolta no té a veure només amb el sentit de l'oïda, sinó amb tota la persona».

En considerar que hi ha «un ús de l'oïda que no és veritable escolta, sinó el contrari: escoltar d'amagat», «una temptació sempre present i que avui, en el temps de les xarxes socials, sem-

bla que s'ha aguditzat», com és el fet d'«escoltar d'amagat i espia, instrumentalitzant els altres per al nostre interès», el Papa escriu: «El que fa la comunicació bona i plenament humana és precisament l'escolta de qui tenim davant, cara a cara, a qui ens apropem amb obertura lleial, confiada i honesta.»

Francesc opina que «la bona comunicació no intenta impressionar el públic amb un comentari enginyós adreçat a ridiculitzar l'interlocutor, sinó que para atenció a les raons de l'altre i mira de fer que es compregui la complexitat de la realitat» i lamenta que «és trist quan, també en l'Església, es formen bàndols ideològics, l'escolta desapareix i el seu lloc l'ocupen contraposicions estèrils».

En «molts dels nostres diàlegs», continua, «no ens comuniquem en absolut. Simplement estem esperant que l'altre acabi de parlar per imposar el nostre punt de vista». D'aquí la importància de recordar que «no es comunica si abans no s'ha escoltat, i no es fa bon periodisme sense la capacitat d'escoltar».

Per a Francesc, «escoltar més veus, escoltar-se mútuament,

PAPA FRANCESC
«L'escolta està essencialment vinculada a la relació dialògica entre Déu i la humanitat»

Francesc destaca que estem perdent la capacitat d'escoltar qui tenim al davant.

també en l'Església, entre germans i germanes, ens permet exercitar l'art del discerniment, que sempre apareix com la capacitat d'orientar-se enmig d'una simfonia de veus».

Pel que fa «la realitat de les migracions forçades», admet que es tracta d'un «problema complex» i no dubta a repetir que, «per vèncer els prejudicis sobre els migrants i estovar la duresa dels nostres cors, caldria intentar escoltar les seves històries, donar un nom i una història a cadascun d'ells», tal com ja ho fan «molts bons periodistes» i «molts d'altres ho farien si poguessin».

De la mateixa manera, insisteix Francesc, «a l'Església hi ha molta necessitat d'escoltar i d'escoltar-nos».

Finalment, pel que fa a l'acció pastoral, el Pontífex escriu que «l'obra més important és "l'apostolat de l'oïda". Escoltar abans de parlar», i conclou destacant que «conscients de participar en una comunió que ens precedeix i ens inclou, podem redescobrir una Església simfònica, en la qual cadascú pot cantar amb la seva pròpia veu acollint les dels altres com un do, per manifestar l'harmonia del conjunt que l'Esperit Sant compon».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Ni autoritarisme ni democràcia

La invitació del Papa a viure una Església sinodal no acabarà amb la finalització de la consulta al Poble de Déu per al Sínode 2023. Es tracta d'un canvi de llarg abast, un nou pas en la línia del Vaticà II, que va tornar al poble de Déu la responsabilitat i l'adulteresa en la fe. Aquesta transformació suposa *un canvi cultural*. Es tracta que la comunitat de creients es posi junta a l'escolta de l'Esperit Sant i s'escoltin els uns als altres per discernir i concordar per on seguir, com afrontar reptes. Estan presidits pels ministres, però funcionen com a «església docent» (clergat) i «església dicent» (laïcat). Hem de superar definitivament una visió piramidal, autoritària i elitista. La sinodalitat s'allunya tant de la verticalitat dels regnats absoluts, com d'un assembleisme amb pugna d'influències, interessos o ideologies. *No consisteix en una assemblea democràtica*. No s'intenta aconseguir la preeminència de les majories. Es tracta de *llegir junts, a la llum de la fe, les petjades de Déu* en la història, per seguir un Ressuscitat en una docilitat mútua i un autèntic discernir el millor, humil i despullat de lluites de poder. Només així podrem realitzar el pla amorós de Déu, l'anunci de Crist viu i la promoció del regne de Déu. Gestionant amb paciència i humilitat les diferents sensibilitats i estils de seguir el Senyor. El paper dels pastors no desapareix: és imprescindible com a *vinde d'unitat, clarificació, presidència en la caritat i el servei*. Tot el poble de Déu activament es posa a l'escolta, dialoga, assumeix coresponsabilitats. Posem-nos en aquest camí per fer vida aquesta meravellosa crida a ser sal i llum en el món.

LETICIA SOBERÓN

Experta en Intel·ligència col·laborativa

Barcelona

L'Església no qüestiona el valor artístic del grafiti però en denuncia l'afectació en edificis històrics

El patrimoni no es toca

El mural del Pi ha afectat un escut d'armes medieval.

CARME MUNTÉ MARGALEF

Barcelona

Fotos: Agustí Codinach

NIL RIDER

«El problema no és el grafiti sinó l'acte vandàlic que atempta contra aquestes parets centenàries»

JORDI SACASAS

«Una cosa és netejar una paret de carreurons i una altra un escut que pot tenir policromia i relleu»

Només cal fer un tomb per Barcelona per adonar-se que el grafiti forma part del paisatge habitual de la ciutat. Arabé, el que ha fet encendre totes les alarmes és quan aquest art urbà s'ha dedicat a «decorar» patrimoni, com la mateixa basílica de Santa Maria del Pi, un dels quatre temples gòtics de la ciutat, declarat bé cultural d'interès nacional.

«No entrem a valorar si és vandalisme, però el que tenim és un problema d'afectació directa al patrimoni. Per tant, independentment de no criminalitzar col·lectius, hem de denunciar i reparar, perquè som custodis d'un patrimoni que hem de protegir», alerta Jordi Sacasas, conservador de la basílica de Santa Maria del Pi. «El problema no és el grafiti sinó l'acte vandàlic que atempta contra aquestes parets centenàries», afegeix Nil Rider, tècnic de Patrimoni de l'arquebisbat de Barcelona, «el grafiti com a art i com a fet cultural de creació artística és molt interessant, però el que cal és proposar quina ha de ser la seva aplicació en la societat actual, si és que hi ha una realitat cultural i

humana que necessita expressar-se d'aquesta manera».

La primera setmana de març, un gran mural de colors va aparèixer en un punt elevat tocant a l'absis de la basílica del Pi. Un mural, a més, que va afectar la meitat d'un escut d'armes medieval. Després de denunciar-ne els fets, ara s'està elaborant un informe dels danys i l'afectació, així com de proposta de restauració i neteja.

«El grafiti ha afectat un escut dels que marcaven les capelles interiors des de fora», es lamenta Jordi Sacasas. «Aquest és de la família dels senyors d'Almenara, els Torres-Fiveller, un llinatge del segle XIV.» «L'afectació del patrimoni és important», afegeix, «perquè una cosa és netejar una paret de carreurons i una altra un escut que pot tenir policromia i relleu, i que amb segons quins raspats podem fer malbé».

Una preocupació afegida és que algun grafiter acabés malmetent i tunejant el que ja va pintar un avantpassat seu, en temps de la

guerra civil. Es tracta d'una inscripció de gran valor documental, «Plaça del milicià desconegut», de quan l'any 1936 es va canviar el nom de la plaça de Sant Josep Oriol.

El compte de resultat 2020 de l'arquebisbat de Barcelona indica que un 42,15% de les despeses van ser per conservació d'edificis i despeses de funcionament. «Des de l'arquebisbat hi ha una clara visió de protecció del patrimoni, ningú dubtarà a netejar aquests actes vandàlics», afirma Nil Rider, cosa que subscriu Jordi Sacasas: «No podem deixar de cap manera el patrimoni sense cuidar, per tant, sigui com sigui, i conjuntament amb l'arquebisbat de Barcelona, fem tots els esforços per tenir-ne cura.»

El servei de neteja de pintades, grafitis i taques de pintura de l'Ajuntament de Barcelona disposa de 26 equips de dues persones amb furgonetes hidronetejadores, ara bé, com llegim al web, «la responsabilitat de la neteja del mobiliari urbà és de cada operador i la de les façanes és dels titulars de la finca».

Dit això, al tancament d'aquesta edició encara no havien netejat un edifici que sí que és propietat de la ciutat, si bé està cedit per a ús religiós i social a la Comunitat de Sant'Egidio. Es tracta de la capella de Sant Llàtzer, una de les poques capelles romàniques de Barcelona.

«Quan hi ha desperfectes com pintades exteriors avisem l'Ajuntament de Barcelona perquè ho netegi amb les eines més adients», explica Jordi Vidal, responsable del servei de repartiment d'aliments de la Comunitat de Sant'Egidio.

Les pintades més grans que afecten la capella de Sant Llàtzer són de fa sis i dos mesos respectivament. «Estem pendents que les netegin», exposa Jordi Vidal, que és del parer que «en general, és un problema cultural de no saber què és el patrimoni, què significa i quin respecte li has de tenir». «Un dia em vaig trobar uns nois que pintaven la paret», explica, «la cosa positiva és que els veïns em van secundar perquè se senten seu el patrimoni».

La capella de Sant Llàtzer és un dels espais més emblemàtics de Sant'Egidio a Barcelona. És l'epicentre del suport social, relacional i espiritual que brinda aquesta entitat fundada per Andrea Riccardi l'any 1968. A cada lloc on és present la Comunitat de Sant'Egidio, sempre hi ha la pregària i el servei als pobres.

Un altre grafit, aquest de la guerra civil, és d'alt valor documental.

La capella de Sant Llàtzer, al Raval.

 Tortosa

Juan Manuel Bajo, autor de «Renacer: una nueva oportunidad para el mayor»

«Els grans haurien de ser el pal de paller social i familiar»

CARME MUNTÉ MARGALEF

Fa 22 anys que Juan Manuel Bajo, fill de Móra d'Ebre i capellà diocesà de Tortosa, està inserit en el món de les residències de la gent gran, primer com a sanitari i després com a acompanyant espiritual. L'interès anava creixent a mesura que s'anava especialitzant en gerontologia i bioètica assistencial i geriàtrica. Director-coordinador del Secretariat Interdiocesà de Pastoral de la Salut de la Conferència Episcopal Tarraconense, ha publicat un nou llibre: *Renacer: una nueva oportunidad para el mayor*.

El títol de Renacer remet al diàleg de Nicodem amb Jesús de l'evangeli de Sant Joan. En quin sentit hem d'entendre aquest renéixer?

Jesús, en el mateix diàleg, agraeix a Nicodem que no es tracta d'un naixement biològic per segona vegada, sinó en la perspectiva de l'esperit. Per tant, l'home ha de renéixer en l'esperit per entendre l'essència del seu destí. En la vellesa, l'home haurà de renéixer per desprendre's de tot allò accessori que ha anat carregant a la motxilla dels anys. En la darrera etapa de la vida ha d'anar alleugerint pes per trobar-se en la seva essencialitat. Es tracta, per tant, de trobar un equilibri entre les tendències oposades que es viuen en el món de la vellesa: la limitació física, arribant fins al final biològic, i l'enfortiment de l'esperit.

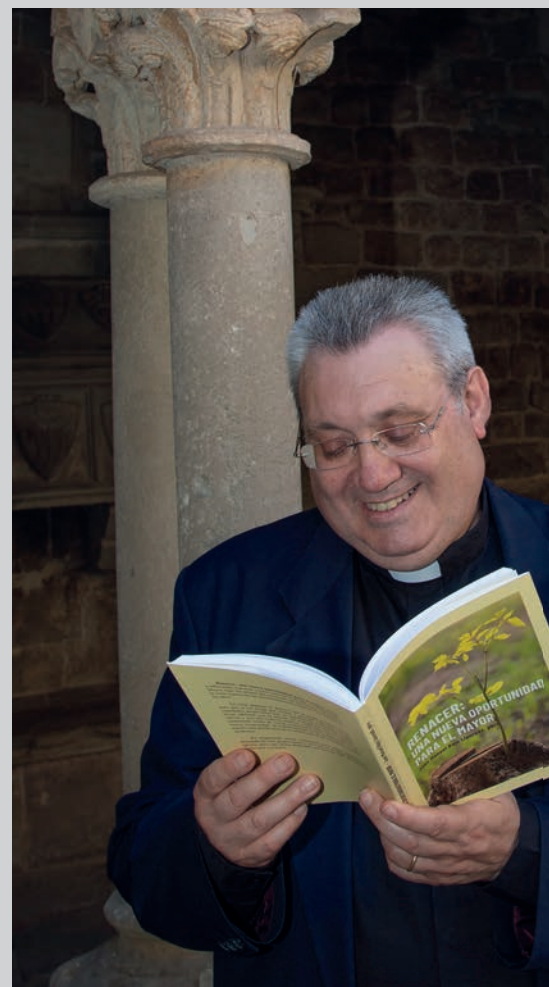
L'envelliment de la població és un dels grans reptes de la societat del segle XXI. És urgent que la gent gran sigui novament protagonista de la societat, de la família? Quin és el lloc que ha d'ocupar?

Sí. Hi ha un terme que està molt divulgat pel papa Francesc, la cultura del descartament, de manera que tot el que no és productiu a la societat actual és rebutjable. Per tant, a la gent gran no se la valora perquè no és productiva, no exerceix uns valors en la societat de valua humana. Com que no s'ha fet el pas d'arribar a copsar aquest

renéixer interior, no s'aprofita tota la seva saviesa i experiència, especialment en el nucli essencial que és la família. Avui dia, per desgràcia, no viuen més de dues generacions dins un nucli familiar. Els avis viuen lluny o en un centre residencial. Per tant, hem passat d'una gerontocràcia, en què el vell tenia un pes específic dins la societat i la família —tot se li consultava—, a una gerontofòbia. Aquest rebuig és un contrasentit. Arribem a envellir molt però el vell arriba un moment que molesta. El lloc que hauria d'ocupar hauria de ser el pal de paller de l'estructura familiar i social, que fos l'element conductiu o d'acompanyament en la família, la societat i l'Església.

Quin ha de ser el protagonisme de la gent gran en l'Església?

Cal valorar i emfatitzar la valuosa aportació que la gent gran ha fet a la societat i l'Església com a guarda dels valors i de la vivència espiritual i religiosa. Per tant, són els autèntics mestres de l'experiència i la saviesa interior. Per aquesta raó, hi ha dos moments que poden ser el punt de partida perquè la persona gran estigui recol·locada

«Hem passat d'una gerontocràcia, en què el vell tenia un pes específic, a una gerontofòbia»

«Cal trobar un nou encaix de la persona gran en la família, la societat i l'Església»

Agustí Codinach

Mn. Bajo va presentar el llibre a Sant Pau del Camp de Barcelona, el 18 de maig, acompanyat del bisbe auxiliar Javier Vilanova.

dins l'Església: d'una banda, el sínode de la sinodalitat; i de l'altra, i pel que fa a l'Església catalana i espanyola, la promoció d'una pastoral per a la gent gran i de la gent gran.

La Pastoral de la gent gran necessita una renovació, un nou kairós?

El darrer capítol del llibre parla de com s'ha anat estructurant la pastoral de la gent gran. Ara ha arribat un moment en què ha d'actualitzar-se a través del text del diàleg amb Nicodem. Som en el moment oportú de renéixer, ser rebatejats amb l'esperit per trobar un nou encaix de la persona gran en aquests tres grans mòduls que comporten l'estructura de la humanitat: la família, la societat i l'Església. És el moment ara de prendre una embranzida i situar-nos en la perspectiva de reflexionar sobre «què soc jo com a persona gran, què he fet, quin llegat deixo i què puc aportar des de la meua experiència a la societat, la família i l'Església?».

L'etapa de la vellesa afavoreix un aprofundiment espiritual i religiós?

És clar que sí, perquè els valors que s'han anat adquirint en la motxilla vital són el sentit de la gratuïtat, l'experiència, la memòria, la vivència en la xarxa intergeneracional. Tot això fa que la persona gran sigui considerada mestra en l'esperit i guia segura d'aquesta espiritualitat. Juntament amb l'esperit, la persona gran és autèntica protagonista de la dimensió espiritual i religiosa.

4 de cada 10 morts per covid a Catalunya han estat persones grans que viuen en residències. Quines són les claus de la necessària reforma d'un model residencial que, com has dit en alguna ocasió, ha esdevingut una mena de cementiri d'elefants?

El comú denominador hauria de ser la paraula que utilitza el Papa en les catequesis que està fent sobre la vellesa: la virtut de la tendresa. Aquesta tendresa en una doble vessant: humanitzar els llocs, que no sigui aparcar la gent esperant que acabin el cicle vital; i omplir de vida aquests espais que són de vida. Que la persona sigui l'autèntica protagonista d'aquella casa, la mestressa de la casa, no un inquilí o un client. També cal que les persones que l'envolten, el professional sanitari o assistencial, tinguin una formació humanitzadora. Cal saber harmonitzar una empatia relacional a través d'una comunicació fructuosa, de coneixements i habilitats, i sobretot d'una experiència de treball que faci que sentin acompanyades i ateses.

UN NOU LLINDAR

L'apostolat de l'oïda

En el seu missatge d'enguany sobre les Comunicacions Socials, el papa Francesc defineix el verb «escoltar» com a decisiu en la gramàtica de la comunicació i condició per a un diàleg autèntic. Escoltar amb l'oïda del cor predisposa la persona a un veritable encontre i crea una xarxa de vincles que humanitzen les relacions quotidianes.

El fonament és Déu mateix i ho confirma la tradició bíblica des dels seus inicis quan diu que «l'escolta no només té el significat d'una percepció acústica, sinó que està essencialment lligada a la relació dialògica entre Déu i la humanitat». Bé coneixem l'expressió «*Shema' Israel* – Escolta, Israel» (Dt 6,4) i l'afirmació de sant Pau «la fe prové de l'escolta» (Rm 10,17). En la comunicació, doncs, la iniciativa és de Déu que ens parla i nosaltres responem escoltant-lo. Ja a l'exhortació *Evangelii gaudium*, el papa Francesc fa una bellíssima descripció sobre el diàleg del cor i afirma que «el predicador té la boniquíssima i difícil missió d'unir els cors que s'estimen, el del Senyor i els del seu poble. El diàleg entre Déu i el seu poble referma més l'aliança entre ambdós i estreny el vincle de la caritat» (EG 143).

Tanmateix, també hi ha les dificultats que blinden una escolta nítida, quan s'escolta d'amagat i per espiar, quan a través de les xarxes socials s'instrumentalitza l'altre, lluny d'una escolta lleial, confiada i honesta. Per això s'ha de sortir del monòleg i tenir clar que «no es comunica si abans no s'ha escoltat, i no es fa bon periodisme sense la capacitat d'escoltar». Som convidats a fer realitat «l'apostolat de l'oïda», que dona una mica del propi temps per escoltar les persones, un primer gest de caritat.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Una comunitat compromesa i ferma

JOSEP-MARIA FERRAN TORRENT

Coordenador de Vida Creixent
de l'arxidiòcesi de Tarragona

Un grup de Vida Creixent està format de set a deu persones que es reuneixen un cop al mes, o quan els seus membres acorden, per tal de reflexionar temes de fe i fer revisió de vida, amb l'acompanyament d'un consiliari.

Les actuacions d'aquests grups, a part de la formació personal i com a grup, la pregària conjunta, l'agermanament com a comunitat, també han d'estar vinculats a la celebració de l'Eucaristia. Posant-se al servei de la litúrgia sempre i, en la mesura que sigui possible, prioritant i fomentant la participació presencial. A les reunions del grup, les persones aporten les seves experiències de fe, de dolor i d'alegria.

També, com a grup diocesà, pertany a la Delegació de Laics, Família i Vida i cal participar amb l'arquebisbe i amb el papa Francesc, en aquests moments del Sínode 2021-2023, acollint i reflexionant la documentació que ens arriba per a aquest esdeveniment, a la vegada que posem en pràctica saber-nos escoltar i prendre la paraula, dos dels àmbits necessaris per treballar i avançar en la sinodalitat.

Els punts febles, de risc, trampes o actuacions que poden fer fracassar els grups són la manca de coordinació entre el rector, consiliari del grup, l'equip d'animador i la coordinació arxidiocesana de Vida Creixent, l'excés de protagonismes i les actituds negatives a tot.

El punt fort de l'existència dels grups a les parròquies és crear més comunitat compromesa, responsable i ferma a la missió d'anunci de l'evangeli.

Els avantatges que aporta un grup, entre altres, són:

—Apostolat. Que ajuda a sortir d'un mateix i fer créixer la xarxa de contactes sobretot a les trobades. Dona més autoritat i lideratge en la pastoral, sent més conscients de les necessitats de l'Església, i affermant les actituds de companyia i atenció a les persones amb dol i soledat.

—Espiritualitat. Més vocació en participar en l'Eucaristia, en les pregàries, l'Adoració al Santíssim, el sant Rosari.

—Amistat. Conèixer-nos més i estimar-nos tot practicant la caritat cristiana.

—Pragmàticitat. El grup parroquial de Vida Creixent no implica ni més temps ni més feina per al rector, ni més despeses, tot al contrari, el temari que facilita el moviment dona pautes i identitat. Les excursions i les reunions poden ajudar a facilitar les Obres de l'Església. Dona el protagonisme a la comunitat, on tots estem cridats a servir.

Vida Creixent és complementària a altres grups parroquials com de catequesi d'adults, els cursos bíblics arxidiocesans o moviments com els Focolars, els Carismàtics, etc., potencia i és un espai per donar a conèixer altres moviments i donar raó dels seus contactes, ja que tot laic té dret a estar informat, saber i sentir-se convocat segons les seves inquietuds cristianes i la seva set de comunitat.

Amb l'ajuda de Déu, Vida Creixent és un motor apostòlic.

Declaracions de Mons. Luis Argüello, secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola

La llei de l'avortament, «dret del fort sobre el feble»

REDACCIÓ
Madrid

El secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), Mons. Luis Argüello, bisbe auxiliar de Valladolid, ha fet unes declaracions en relació a l'aprovació, dimarts 17 de maig, per part del Govern d'un projecte de nova llei de l'avortament.

«La defensa i la promoció de la vida és una de les fonts de civilització. És una de les línies vermelles que expressen la salut moral, l'esperança d'un poble: defensar i promoure la vida», indica Mons. Argüello en un vídeo missatge.

El prelat destaca que «ens sembla una mala notícia que el govern hagi aprovat un projecte de llei de l'avortament on es continua afirmant del dret a l'avortament, el dret del fort sobre el feble, alhora d'eliminar una vida nova i diferent que existeix al si de la mare».

Des que es va aprovar la primera llei que intenta regular l'avortament, anomenada llei d'interrupció de l'embaràs, explica Mons. Argüello, «els avenços de la ciència ens fan poder afirmar amb tota força que al si d'una

dona embarassada hi ha una nova vida que cal cuidar, acollir, defensar, per la qual cosa cal defensar la mare. Per la qual cosa, cal oferir les condicions també econòmiques, laborals, d'habitatge, de possibilitat d'acollir aquesta nova vida que donarà a llum».

El secretari general de la CEE destaca que com a societat i com a Església cal fer «un pas endavant en la proposta de la nova vida, en l'acollida de la nova vida, en el suport a les mares embarassades que pateixen qualsevol tipus de dificultat que poguessin fer entrar en dubtes sobre la viabilitat del seu embaràs».

En aquest sentit, assenyala que «una societat que defensa la vida des del si de la mare passant per totes les peripècies vitals, fins al moment final de la mort, acollida també com a fenomen que forma part de l'existència, mostra la salut moral d'una societat i l'esperança en construir un futur de bé comú».

Mons. Argüello durant una roda de premsa.

LUIS ARGÜELLO
«La defensa
i la promoció de la vida
és una de les fonts
de civilització»

Alliberats del corredor de la mort

BEATRIZ MORETÓ

Delegada d'Ajuda a l'Església
Necessitada a Catalunya

L'1 de juliol del 2021, Shagufta i Shafqat Emmanuel van ser alliberats després de vuit anys al corredor de la mort al Pakistan, acusats de blasfèmia. Aquest matrimoni catòlic, de la petitíssima comunitat cristiana pakistanesa, vivia a la localitat de Mi-an Channu, a l'est del país. Les seves vides es van veure truncades el juliol del 2013, quan van ser detinguts per la policia acusats de blasfèmia. Aviat van ser sentenciats a la pena capital, separats l'un de l'altre i dels seus quatre fills, durant els vuit anys que van passar al corredor de la mort.

«Ens vam espantar molt, ens van dir que estàvem acusats de blasfèmia per un missatge ofensiu sobre Mahoma enviat a través de la targeta SIM del nostre mòbil. Però nosaltres no havíem fet allò, a més el missatge estava escrit en anglès, un idioma que el meu marit i jo no parlem, ni llegim», comenta la Shagufta. Les seves explicacions no van servir de res, van ser arrestats durant una nit i l'endemà els van traslladar directament a la presó.

El cas va commocionar la comunitat cristiana del Pakistan, que novament s'enfrontava a un ambient hostil contra els cristians. Aquest matrimo-

ni primer va passar vuit mesos a la presó abans de ser sentenciat a mort per un tribunal. No van poder declarar i als advocats no se'ls va permetre completar els seus al·legats finals.

«El Shafqat va ser traslladat a la presó de Faisalabad, mentre que a mi em van tancar a una cel·la del corredor de la mort a Multan. Vam estar així durant vuit llargs anys. Imagini's com va ser de dur per als meus fills, que en aquell moment tenien 13, 10 i 7 anys i la meva filla només 5. S'havien de mudar contínuament i viure amagats dels fonamentalistes musulmans, que amenaçaven amb atacar-los. Només em podien visitar cada cinc o sis mesos, durant uns 20 o 30 minuts. Vaig plorar tots els dies per no poder ser amb els meus fills. La meua vida era aterridora, no deixava de pensar que qualsevol dia ens portarien a la forca al meu marit i a mi.»

Aquest matrimoni pakistanès descriu com, malgrat els moments difícils, mai no va perdre la fe i l'esperança. Durant el temps a la presó van ser convidats a convertir-se a l'islam per evitar la sentència de mort i ser alliberats, però tots dos s'hi van negar. «El Senyor Jesucrist ressuscitat és la meua vida i el meu Salvador. Jesucrist va sacrificar la seva vida per mi, tot i que jo sigui una pecadora. Mai canviaré la meua religió i em convertiré a l'islam. Prefereixo la forca abans que negar Jesucrist», asseguren.

Paral·lelament, es van aixecar veus contra el seu judici i condemna injustos al Parlament europeu, per part d'organitzacions de drets humans d'arreu del món, així com també de l'Església catòlica i d'Ajuda a l'Església Necessitada. «Van resar pel nostre alliberament i ens van oferir suport moral i espiritual. El meu marit i jo sempre estarem agraïts a tots els qui ens van donar suport. Moltes gràcies! Que Déu us beneeixi a tots!» Actualment viuen amb els seus fills en un país europeu, que els ha concedit l'asil.

Shagufta i Shafqat Emmanuel van passar 8 anys al corredor de la mort al Pakistan.

SIGNES D'AVUI

Àngels sense saber-ho

Un total de 140 estàtues, de 3,20 m d'altura, coronen la famosa columnata de Bernini a la plaça de Sant Pere del Vaticà. Timothy Schmalz, reconegut artista canadenc, ha volgut concentrar aquest mateix nombre de figures en una impressionant escultura de bronze i d'argila que representa persones migrants dretes a sobre d'una barca. Al centre, dues ales d'àngels sobresurten d'entre els personatges del grup, que s'apinyen en un espai escàs, i els proporcionen un toc sagrat. Aglutinen temps històrics i espais geogràfics diferents a través de sirians, jueus, polonesos, africans... que fugen de situacions que els impedeixen viure dignament en llibertat. Aferrats a les seves escasses pertinences, al rostre reflecteixen un ventall variat de sentiments. L'autor s'ha inspirat en personat-

ges que reproduïx amb realisme. Schmalz expressa amb temàtiques crues una espiritualitat profunda. Se'l coneix internacionalment per la seva famosa obra *Homeless Jesus* [Jesús sense sostre]. L'obra es titula *Angels Unawares* [Àngels sense saber-ho], inspirat en un fragment bíblic de la carta als Hebreus: «No us oblideu de practicar l'hospitalitat; gràcies a ella, alguns, sense saber-ho, van acollir àngels» (13,2). L'original d'aquesta obra va ser beneït pel papa Francesc el 29 de setembre del 2019, a la Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat. Està emplaçada a la plaça de

Timothy Schmalz expressa amb temàtiques crues una espiritualitat profunda

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

Sant Pere. Una rèplica, elaborada pel mateix artista, s'ha exposat en diferents ciutats nord-americanes per arribar, finalment, al seu emplaçament definitiu: la Universitat Catòlica d'Amèrica a Washington, DC.

Migrants, refugiats, exiliats... es compten avui dia per desenes de milions. Com es poden afrontar aquestes situacions, salvaguardant la dignitat i el bé de les persones? Autèntics drames humans, que són manipulats per interessos bastards, de tipus polític, econòmic... El Salm 115,16 diu: «El Senyor s'ha reservat el cel i ha donat als homes la terra.» Nosaltres hem traçat les fronteres, que són les cicatrius de la història. No és un tema gens fàcil. Demonitzar-lo és inhumà. És més útil analitzar-ne les causes i posar-hi remei.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Amb un grup d'homes i dones que han sortit o que intenten sortir de situacions greus de marginació, sovint a causa de les addiccions, tinc una vegada al mes uns «Diàlegs espirituals» sobre temes que ens fan reflexionar a tots. Des de diferents vessants religioses o de confessions a les quals alguns pertanyen, o des d'un humanisme en el qual es poden sentir inclosos els no creients.

Aquell dia havia escollit el tema de la llibertat interior, la que guia les nostres decisions, les nostres accions i la nostra vida. Una llibertat que sovint es perd en les situacions que es veuen abocats a viure molts d'aquests homes i aquestes dones en un món difícil de marginació o, fins i tot, de veritables addiccions.

FINESTRA A LA VIDA

La llibertat, una conquesta difícil

Començàvem a parlar de les esclavituds que ens aclaparen i que no ens deixen ser nosaltres mateixos i un home del grup es va posar a plorar obertament.

Va ser aleshores quan ens va donar una veritable lliçó del que sovint ens lliga al nostre passat i no ens deixa ser lliures per començar una vida nova.

Ens va dir que ell se sentia esclavitzat per tot el que havia viscut i del que no en podia sortir, encara que només fos en el pensament i el sentiment... I que era això el que sovint el feia viure enganyant-se a ell mateix.

Un del grup que encara no havia dit res, va recordar les paraules que sant Joan posa en boca de Jesús: «La veritat us farà lliures.» I va explicar el seu cas. Durant un temps —potser massa llarg— s'havia en-

ganyat a ell mateix i al grup del pis d'acollida, fent veure que anava a una teràpia que no l'ajudava... i on no gosava dir la veritat. Avui s'havia alliberat dient la veritat i se sentia amb una llibertat interior de la qual no havia gaudit feia molt de temps.

Sigui quina sigui la realitat de la nostra vida, viure en veritat és el pas necessari per gaudir de llibertat interior. Aquella de la qual un intern a la presó em parlava quan allà va deixar de consumir droga: «Sembla mentida que darrere d'aquestes reixes em sento més lliure que fora, quan consumia.»

Viure en veritat és el pas necessari per gaudir de llibertat interior

L'anunci joiós de l'Evangelí

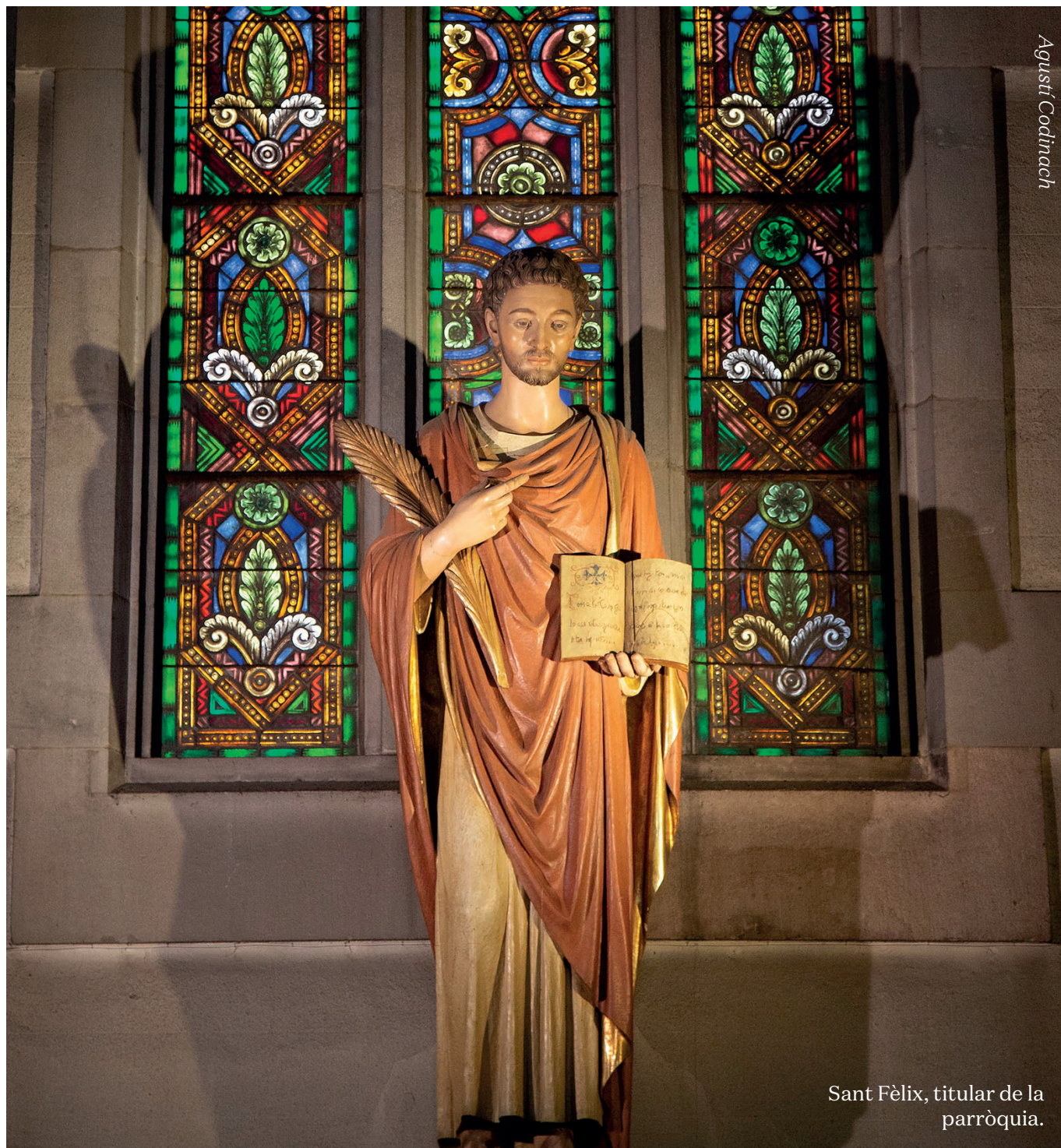
La parròquia de Sant Fèlix de Sabadell posa en marxa diverses iniciatives de nova evangelització

MAC
Barcelona

Agustí Codinach

Mn. Francesc Xavier Farrés, davant del retaule del Gremi de Fabricants de Sabadell.

Sant Fèlix, titular de la parròquia.

MN. FRANCESC XAVIER FARRÉS
 «La nostra comunitat comença a ser conscient que és una comunitat en equip»

«El més important que tenim a la parròquia és, sens dubte, el seu gran potencial. La quantitat de gent que hi ha permet fer moltes coses. És cert que no tothom hi col·labora, però s'hi van implicant cada cop més. La nostra comunitat comença a ser conscient que és una comunitat en equip. I això és motiu de satisfacció.» Així s'expressa Mn. Francesc Xavier Farrés, rector de la parròquia de Sant Fèlix, de Sabadell, i delegat de Pastoral Familiar de la diòcesi de Terrassa.

«Sant Fèlix —explica el rector— sempre ha estat la parròquia de referència de Sabadell. És l'església "mare" de totes les parròquies de la ciutat. De fet, sempre l'han anomenada "temple arxiprestal". Quan hi vaig arribar, fa quatre anys, m'adonava que la gent hi venia, però que no se'n sentia. "Soc de la Puríssima, soc de la Trinitat", sentia que deia la gent. En canvi, quan es referien a la nostra parròquia, deien: "Vaig a Sant Fèlix." Una diferència substancial. Jo, que venia de parròquies de poble del

Vallès Oriental, enyorava aquest to familiar. Ara hi podem copsar ja un canvi.»

Sentiment de compromís

Mn. Farrés informa que «fins i tot hem creat un grup de WhatsApp per a tota la parròquia, on comuniquem les diverses activitats que s'hi duen a terme. Hem hagut de trencar dinàmiques que eren obsoletes i inadequades. Actualment, no hi ha una única persona responsable d'una determinada activitat, sinó tot un equip. El sentiment de compromís s'està estenent entre la feligresia. Per exemple, avui dia tothom sap com s'obren i es tanquen els llums de l'església. Fins ara només ho sabia una persona. Que els feligresos se sentin seva la parròquia ha estat un pas endavant. I un pas majúscul!»

Paradoxalment, la pandèmia hi ha ajudat. Aquesta aturada forçada va comportar, com a conseqüència, que «persones que només venien a missa se sentissin cridades a ser protagonistes de la pastoral. Va ser el moment adient per començar a crear els equips de comunitat».

Visualització d'activitats

«Quan era delegat de Pastoral de Joventut a la nostra diòcesi de Terrassa, solia dir que havíem de fer les coses bé i, a més, ben fetes. Això mateix ho hem aplicat a Sant Fèlix. Si decidim crear un cartell, no hem de fer-ho amb un DIN A3 i un Word, sinó que cal elaborar-lo de manera ben atractiva, amb cara i ulls, com el faria qualsevol entitat civil», comenta Mn. Francesc Xavier Farrés.

A més, el rector dona molta importància a la visualització de totes les activitats que s'hi organitzen: «Estem presents a les xarxes socials, tenim un canal de YouTube, fem retransmissions per streaming... Allò que no es veu, no existeix. I quan la gent ho veu, s'ha de veure molt bé, no de manera destrallera.» I afegeix: «Pel que fa a la sinodalitat, vam fer-la realitat durant la fase de postpandèmia. Hi havia moltes coses per fer i ens hi vam posar de valent.

Sortosament, ara anem per molt bon camí.»

Acompanyament en la fe

Avui dia l'Església fa un renovat esforç d'evangelització en què l'anunci missioner i la preparació catequètica esdevenen els fonaments de la seva atenció pastoral. La parròquia de Sant Fèlix ha estructurat un fructuós itinerari d'acompanyament en la fe, des d'infants fins a joves, sense interrupcions.

«Seguint les directrius del bisbat, a la catequesi de Comunió, adreçada a infants de tercer i quart de Primària,enguany hem introduït ja des del primer moment l'oratori. Preparem els nens i les nenes per rebre Jesús en l'Eucaristia. Un camí d'aprenentatge en la vivència de la fe. Després hi ha un curs de pas, de postComunió, on donem prioritat a la dimensió més lúdica», observa Mn. Farrés.

La singladura en la formació dels adolescents consta de quatre estadis. El primer és un curs, encara de postComunió, anomenat Start (sortida). «Tot seguit, i prenent com a punt de partida les paraules del Senyor: "Jo soc el camí, la veritat i la vida" (Jn 14,6), establim tres fases: Way (camí), Truth (veritat) i Life (vida). Hi englobem el sagrament de la Confirmació i els diferents passos per aprofundir en la vida cristiana, com ara la postConfirmació. És el segon any que ho apliquem. Estem encara a les beceroles. De fet, aquesta nomenclatura en anglès és d'enguany.»

«L'encert més bo i del qual estic més content —posa en relleu Mn. Farrés— és el d'haver renovat el grup de catequistes. A Sant Fèlix tenim la sort de comptar amb catequistes molt ben formats. En aquest projecte evangelitzador per a adolescents, els catequistes són també joves. Per tant, es crea una gran complicitat entre tots ells.»

Tres pilars essencials

«Quan vaig arribar a Sant Fèlix, una de les qüestions que més em preocupava era el grup de divuit a trenta anys. No hi havia cap ac-

Parròquia de Sant Fèlix
Carrer de la Rosa, 15 – Sabadell
<https://santfelix.org/>
Instagram: @mnxavi

tivitat específica per a ells. El programa Awake (desperta), nascut amb el propòsit de créixer en la fe i en comunitat, es va implantar a la parròquia gràcies a la iniciativa d'un grup de noies que, després de la pandèmia, havien pujat al santuari de la Salut», assenyala el rector.

Awake es vertebrava en tres pilars essencials: la vessant espiritual (eucaristia i adoració), que es fa els dimecres; la vessant formativa (s'anomena Set), que té lloc els divendres, on un catequista o alguna altra persona ofereix el seu testimoni de fe i després s'organitza un sopar, i la vessant lúdica (calçotades, barbacoes, excursions, concerts...).

«La missa de les vuit del vespre del diumenge és la missa dels joves per excel·lència. Un cop acabada la missa, sortim a fora i fem petar la xerrada durant més de mitja hora. Jo, revestit, a la plaça i envoltat de joves. Parlem, riem... En gaudeixo molt. Es pot considerar com un signe evangelitzador, d'anunci joios de l'Evangelí», palesa Mn. Farrés. I dona a conèixer que «ens estem plantejant d'organitzar un recés d'Efatà per a més endavant».

Els adults es troben els dijous, cada quinze dies. Actualment el rector els imparteix una catequesi bíblica sistemàtica de l'evangelí de sant Marc.

Barbacoa organitzada pels joves que participen en el programa Awake.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Ser Jesús

Benvolguts i benvolgudes, avui celebrem la partença del Senyor al cel, un fet que l'evangelista sant Lluc narra dues vegades, a l'evangelí i al principi del llibre dels Fets. L'Ascensió, doncs, fa de nexa entre la figura de Jesús, les seves obres i les seves paraules i la comunitat cristiana, nascuda per la força de la Pasqua i cridada a seguir les petjades del Mestre. Però, abans d'ascendir al cel, Jesús ressuscitat es retroba amb els seus deixebles, com ho venia fent al llarg d'aquest temps pasqual, aquesta vegada amb la intenció d'acomiar-se'n. Les darreres paraules que els adreça és que restin a Jerusalem fins que els sigui enviat l'Esperit, sense el qual no podran ser els seus testimonis. Cal, doncs, un temps d'espera per preparar-se per a la gran missió.

En aquest temps d'espera, els deixebles hauran de tornar a aprendre una lliçó que Jesús ja els havia explicat a la muntanya de la transfiguració. Allà, davant la glòria de Crist que es revelava en el núvol, volien fer tres tendes, és a dir, de-

sitjaven romandre en el benestar espiritual que la llum potent de la comprensió divina els permetia de tenir. I tanmateix el convit que van rebre fou baixar de la muntanya i encaminar-se a Jerusalem, ciutat símbol de la passió i de la creu com a signes de donació absoluta i d'autèntica revelació de Déu, realitats aparentment contradictòries que ells han de descobrir com cares d'una mateixa moneda.

Avui de nou resten mirant el cel, com embadalits per la gloriosa partença del Senyor en el núvol. No passa ni un instant, però, que dos àngels els recordin que han d'esdevenir testimonis. I és que tota revelació de Déu porta implícita una missió. Ara cal que deixin enrere qualsevol nostàlgia, qualsevol desig de restar amb el Mestre com fins aleshores, per tal de mostrar Jesús en el seu cos, en els seus gestos, en les seves accions, en les seves paraules. No es tracta només que el recordin o que diguin de memòria allò que han vist, sinó que siguin Ell.

La primera comunitat cristiana

va fer aquest servei amb serietat, llibertat, creativitat i molta joia. Que bé que van saber transmetre el missatge de Jesús adaptant-se a la cultura i a les circumstàncies que anaven sorgint! Ancorar-se en el passat, voler copiar el Mestre, instal·lar-se en una interpretació rígida i tancada, no hauria significat sinó estancar la gràcia de Déu i defraudar molts homes i dones desitjosos de la seva bona nova.

Avui celebrem la Jornada mundial de les comunicacions socials. El papa Francesc ens demana «escoltar amb l'oïda del cor» per no quedar-nos només amb la música de les paraules i així captar la profunditat del missatge del Senyor. Aleshores podrem arribar a «una bona comunicació» amb Ell i amb els altres. Està clar que per això haurem de conèixer el Mestre i endinsar-nos en les Escripures per a saber quina és la seva mentalitat i el seu criteri. Fidelitat a la seva llum i creativitat per actualitzar-la seran les claus de la nostra missió evangelitzadora.

Ben vostre.

ROMÀ CASANOVA
Bisbe de Vic

La senyoria de Crist

En temps de fort individualisme, en què el subjecte s'afirma per damunt de tot, apareix, al mateix temps, el perill de les ideologies que imposen les seves premisses «indiscutibles», les quals moltes vegades neguen la mateixa realitat, anul·lant, per tant, la llibertat de les persones que les segueixen. Es pregona la llibertat i es cau fàcilment en l'esclavatge de les modes i del que «ara es porta». No podem oblidar mai que la llibertat personal, do de Déu, és al mateix temps conquesta contínua, la qual ens demana, en molts moments, valentia i coratge. Sense lluita no hi ha llibertat, perquè llibertat i veritat van unides.

En tots els tombants de l'esdevenir de la història de la humanitat es fa present Crist. Aquesta és la certesa que neix de la fe cristiana: *Jo seré amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món* (Mt 28,20). La presència de Jesús en un moment concret de la història, en un temps i un lloc determinats, amb les característiques de la humilitat —del qui proposa, no pas imposa— va fer sorgir per a alguns el refús, per a altres la fe en ell. Però la nostra fe tanmateix confessa que Jesucrist, mort i ressuscitat, «seu a la dreta del Pare, i des d'allí ha de venir a judicar els vius i els morts, i el seu regnat no tindrà

fi». La reialesa de Crist sobre el món i la història es fa present en cada «ara i aquí» de les persones en les seves lluites per la veritable llibertat dins el propi cor, on, per l'acció i el mestratge de l'Esperit Sant, l'individu es deixa trobar per Jesús. La dinàmica, però, continua essent la mateixa: la de la humilitat del qui mai no imposa, sinó que proposa. La llibertat de la persona és expressió de la dignitat rebuda de Déu mateix. Aquesta és la senyoria de Crist: el servei a l'autèntica llibertat nostra.

Sempre ens impacta de pensar com els primers cristians van donar, en la immediatesa de les primeries, el títol de «Senyor» a Jesús, amb tots els ressons de confessió de la seva divinitat, seguint les expressions reservades a Déu en el poble d'Israel. Enfront del poder polític, amb els «cèsars» que exercien el domini amb connotacions divines, ells confessen la senyoria de Crist. I molts moriren per aquesta confessió. Doncs bé, al llarg dels segles el poble cristià fidel continua confessant el mateix: «nostre Senyor Jesucrist». Afirmar la senyoria de Crist sobre el món i la història, i lluitar per viure-la fidelment, és font de llibertat, ara com sempre, enfront de les dictadures del jo tancat en ell mateix i de les ideologies que neguen la realitat.

COMENTARI DE LA PARAULA

Jesús és endut cap al cel

GLÒRIA MONÉS

Aquest diumenge tenim dues escenes ben diferenciades: Jesús envia els deixebles al món i l'ascensió de Jesús al cel.

En la primera escena veiem com els deixebles, és a dir, els Onze, els qui eren amb ell, els dos d'Emaús i les dones (Lc 24,9-11.33), deixen de ser aquells que només estan al costat de Jesús, que l'escolten i el segueixen, per ser enviats i ser testimonis dels ensenyaments de Jesús, de la seva mort, de la seva resurrecció, de l'acompliment de l'Escriptura en Jesús i per predicar la conversió. Segons l'Evangeli de Lluc, el testimoni dels deixebles comença a Jerusalem, ciutat on Jesús finalitza el seu ministeri, i ha d'arribar a tots els pobles. És el final de la primera part de l'obra doble de Lluc, l'Evangeli, però aquests versets també fan de frontissa amb la segona part perquè anuncia i presenta el pla geogràfic general del llibre dels Fets dels Apòstols: l'anunci de la Bona Nova comença a Jerusalem, s'estén per Judea, després per Samaria i acaba arribant a tots els pobles.

Per fer aquesta tasca els deixebles no estaran sols. Déu, ningú l'ha vist mai, com diu el títol del llibre d'Alain Patin o l'Evangeli de Joan (1,18 i 5,37). Ara Déu es fa visible en la Paraula. Els deixebles tam-

poc tornaran a veure Jesús com l'havien vist fins aquell moment. Ara es farà present en la fracció del pa. Serà l'Esperit Sant, promès pel Pare i que fa venir Jesús, qui serà amb ells perquè no defalleixin en els moments difícils.

En la segona escena, el relat de l'ascensió de Jesús comença amb un to litúrgic: Jesús alça les mans i beneeix els deixebles. L'alegria o la joia tenen molta presència en l'Evangeli de Lluc. Si a Lc 2,10 l'alegria era pel naixement de Jesús, ara ho és pel seu retorn al Pare. La separació entre Jesús i els deixebles no produeix ni tristesa ni dolor. Tot el contrari, Lluc ens convida a estar alegres en el nostre seguiment de Jesús. El nostre testimoni no ha de ser d'algú trist i abatut. Tot el contrari, plens de joia hem d'anunciar que Crist és viu.

Celebrem que aquest Déu ens acompanyi en el nostre caminar. Que l'Esperit Sant que és força, és foc i és amor sempre estigui present en nosaltres i ens empenyi en la nostra responsabilitat de ser testimonis. Ser batejat i revestit amb l'Esperit no és per estar quiet i veure-les venir, és per tenir una vida nova, és per construir un món nou.

JAUME BALATEU
Bibliista

CONSULTORI BÍBLIC

JAUME SIDERA, cmf

Què pensava Jesús de l'autoritat política?

Jesús nasqué i va viure sota unes autoritats concretes. I en va viure i patir les conseqüències: el naixement a Betlem depengué del Cèsar de Roma. I la mà infanticida d'Herodes suposà l'exili a l'Egipte. I per esquivar l'autoritat d'Arquelau, Josep i Maria es confinaren a Natzaret. Maria i Josep són presentats com a complidors de la Llei de Moisès en l'aspecte religiós. No fan cap oi davant l'autoritat político-religiosa del temps. Per a la gent de poble no hi havia altre remei.

Als seus trenta anys comencen les topades més o menys solemnes de Jesús amb els reietons de Judea i Galilea. I quan convé, es trasllada d'una jurisdicció insegura a una de més segura. No és temerari.

Quan els seus deixebles comencen a sentir el cuc d'assegurar el seu escó en el nou Regne, Jesús pronuncia un judici demolidor dels polítics del seu temps i del nostre: tirans, dictadors, opressors... I a sobre es fan dir benefactors. «No serà pas així entre vosaltres: el qui aspiri a ser el més gran o el primer entre vosaltres estigui al vostre servei, es faci esclau de tothom. Com el Fill de l'home que no ha pas vingut perquè el serveixin, sinó per servir i donar-se ell mateix com a preu de rescate per a tothom» (Mc 10,42-45).

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Ascensió del Senyor

Lectura primera

Ac 1,1-11

S'enlairà davant d'ells

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En la primera part del meu llibre, Teòfil, he parlat de tot el que Jesús va fer i ensenyar, des del principi fins al dia que fou endut al cel, després de confiar, en virtut de l'Esperit Sant, la seva missió als apòstols que ell havia elegit. Després de la passió, se'ls presentà viu, i ho comprovaren de moltes maneres, ja que durant quaranta dies se'ls aparegué, i els parlava del Regne de Déu.

Estant reunit amb ells, els manà que no s'allunyessin de Jerusalem i els digué: «Espereu aquí la promesa del Pare que va sentir dels meus llavis quan us deia que Joan havia batejat només amb aigua; vosaltres, d'aquí a pocs dies, sereu batejats amb l'Esperit Sant.» Els qui es trobaven units li preguntaven: «Senyor, és ara que restablireu la reialesa d'Israel?» Ell els contestà: «No és cosa vostra de saber quins temps i quines dates ha fixat l'autoritat del Pare, però quan l'Esperit Sant vindrà sobre vosaltres rebreu una força que us farà testimonis meus a Jerusalem, a tot el país dels jueus, a Samaria i fins als límits més llunyans de la terra.»

Quan hagué dit això s'enlairà davant d'ells, i un núvol se l'endugué, i el perderen de vista. Encara s'estaven mirant al cel com ell se n'anava, quan es presentaren dos homes vestits de blanc, que els digueren: «Homes de Galilea, per què us esteu mirant al cel? Aquest Jesús que ha estat endut d'entre vosaltres cap al cel tornarà de la manera com vosaltres acabeu de contemplar que se n'anava al cel.»

Salm responsorial

46

Aplaudiu, pobles de tot el món,
aclameu Déu amb entusiasme.
El Senyor és l'Altíssim, el terrible,
rei de reis a tot el món.

*R. Déu puja enmig d'aclamacions,
al so dels corns puja el Senyor.*

Déu puja enmig d'aclamacions,
al so dels corns puja el Senyor.
Canteu a Déu, canteu-li,
canteu al nostre rei. *R.*

Que és rei de tot el món,
canteu a Déu un himne.
Déu regna sobre les nacions,
Déu seu al tron sagrat. *R.*

Al·leluia

Mt 28,19.20

*Aneu a convertir tots els pobles;
jo seré amb vosaltres cada dia fins
a la fi del món.*

Evangelí

Lc 24,46-53

*Mentre els beneïa, era emportat
amunt cap al cel*

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Així ho diuen les Escriptures: el Messies havia de patir i de ressuscitar el tercer dia, i calia predicar en nom d'ell a tots els pobles, començant per Jerusalem, la conversió i el perdó dels pecats. Vosaltres en sou testimonis. Ara, jo us enviaré el do que el Pare ha promès, i vindrà sobre vosaltres; no us mogueu de la ciutat fins que haureu

Lectura segona

He 9,24-28;10,19-23

Crist ha entrat al cel mateix

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Crist no ha entrat en aquell santuari, a imatge del veritable, fet per mà d'homes, sinó que ha entrat al cel mateix, i s'ha presentat davant Déu per nosaltres. El gran sacerdot entra cada any al santuari amb una sang que no és la seva. Crist, en canvi, no s'ha d'oferir moltes vegades, altrament hauria hagut d'anar sofrint la seva passió des de la creació del món. De fet no ha aparegut fins ara, a la fi dels temps, a oferir-se ell mateix una sola vegada com a víctima per abolir el pecat. Els homes morim una sola vegada, i després de la mort ve el judici. Semblantment el Crist vaser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots. Després tornarà a revelar-se, no ja per raó dels pecats, sinó per salvar aquells qui esperen el moment de rebre'l.

Germans, la sang de Jesús ens permet d'entrar confiadament al lloc santíssim. Ell n'ha inaugurat l'entrada, obrint-nos un camí nou i viu en el cortinatge d'accés, que és el seu propi cos. Tenim un gran sacerdot a la casa de Déu. Per tant, presentem-nos-hi amb tota la fe d'un cor que no enganya, ja que el nostre cos ha estat rentat amb l'aigua del baptisme, i els nostres cors, netejats de tota consciència de culpa. Mantinguem ferma l'esperança que ens dona la fe que professem: Déu compleix fidelment les seves promeses.

estat revestits del poder que us vindrà de dalt.» Després se'ls endugué fora, fins a prop de Betània, alçà les mans i els beneï. Mentre els beneïa, s'allunyà d'ells portat amunt cap al cel; ells es prosternaren adorant-lo. Després, plens d'una alegria immensa, se'n tornaren a Jerusalem. I contínuament eren al temple donant gràcies a Déu.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA II)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 3)

Maig

29. DIUMENGE

Ascensió del Senyor (S), *Blanc*. Lectures: Fets 1,1-11 / Salm 46 / Hebreus 9,24-28:10,19-23 / Lluc 24,46-53

SANTORAL: beat Fèlix de Nicòsia, rel.; Pau VI, p.; Pere Màrtir Sans i Jordà, prev. i mr.; beat Ramon Escrivà, mr.

30. DILLUNS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 19,1-8 / Salm 67 / Joan 16,29-33. O bé: *Sant Ferran (ML)*, *Blanc*. Barcelona, Sant Feliu de Llobregat, Terrassa i Vic: *beat Pere Tarrés i Claret (ML)*, *Blanc*. SANTORAL: beata Baptista de Varrano, vg.; Emília; Joana d'Arc, vg.

31. DIMARTS

Visitació de la Benaurada Verge Maria (F), *Blanc*. Lectures: Sofonies 3,14-18 / Salm Isaïes 12,2-6 / Lluc 1,39-56
SANTORAL: Pasqual, diac.; Pernel·la, vg.

Juny

1. DIMECRES

Sant Justí (MO), *Vermell*. Lectures: Fets 20,28-38 / Salm 67 / Joan 17,11b-19
SANTORAL: Flor; Ignasi, ab.; Justí, mr.

2. DIJOUS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 22,30;23,6-11 / Salm 15 / Joan 17,20-26. O bé: *Sants Marcel·lí i Pere (ML)*, *Vermell*. Girona: *Sants Germà, Pau·lí, Just i Sici (ML)*, *Vermell*. SANTORAL: Eugeni I, p.; Potí, Blandina i comp., mr.

3. DIVENDRES

Sant Carles Luanga (MO), *Vermell*. Lectures: Fets 25,13-21 / Salm 102 / Joan 21,15-19
SANTORAL: Isaac, monjo i mr.; Oli·va, vg.

4. DISSABTE

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 28,16-20.30-31 / Salm 10 / Joan 21,20-25
SANTORAL: Clotilde, reina; Francesc Caracciolo, prev. i fund.; Hilari, b.; beat Joan Gran, rel.; Noemí i Rut; Pere Màrtir, prev. i mr.

El Sant 30 MAIG

Beat Pere Tarrés i Claret

La Guerra Civil Espanyola i la persecució religiosa van facilitar que una vegada acabat el conflicte el catolicisme quedés molt identificat amb la qüestió ideològica. Així i tot, hi va haver cristians de pedra picada que van saber viure una fe depurada de rancúnia i de tota intromissió política. Un d'aquests casos és el beat Pere Tarrés i Claret (1905 – 1950).

Fill d'una família creient de Manresa, va realitzar el servei als germans a través de dues vocacions: la professió mèdica i el sacerdoci. Educat als jesuïtes, es va vincular també a l'Oratori de Sant Felip Neri i posteriorment a la Federació de Joves Cristians de Catalunya, de la qual va ser una de les figures més visibles. Així mateix es va involucrar amb l'Acció Catòlica. Quan va acabar els estudis de Medicina a la Universitat de Barcelona, va exercir de metge al barri de Gràcia, on dedicava hores a atendre pacients pobres. En esclatar la guerra, va ser allistat a les files republicanes com a metge. Just després del conflicte va entrar al Seminari i una vegada ordenat sacerdot va ser destinat a Sant Esteve Sesrovires. Va continuar exercint la medicina a la clínica de la Mercè, especialitzada en tuberculosi, i que ell mateix havia obert al barri de les Corts. Va morir d'un càncer als 45 anys amb fama d'home sant, i les seves restes reposen a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià. Joan Pau II el va beatificar l'any 2004.

Litúrgia virtual?

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com

Aquest és el suggeridor títol del XII Congrés Internacional de Litúrgia que va tenir lloc al Pontifici Institut Litúrgic de Sant Anselm a la ciutat de Roma entre els dies 20 i 22 d'octubre i que va comptar amb una nombrosa representació del nostre Institut de Litúrgia *ad instar facultatis* de Barcelona.

La finalitat d'aquesta trobada era la d'oferir una reflexió acadèmica sobre la resposta que ha donat l'Església davant els moments més difícils i, sobretot, confinats de la crisi sanitària que estem patint i dels quals encara sentim les conseqüències.

Professors en matèria de litúrgia van tenir l'oportunitat d'exposar les seves consideracions sobre aquest matèria, a més, recordant que aquesta no ha estat l'única pandèmia, sinó que al llarg de la història de la humanitat n'hi ha hagut moltes, de malalties infeccioses, i que en cada moment l'Església ha mirat de donar la millor resposta. Els formularis de les misses votives o la devoció dels sants entre els quals destaca l'advocació romana de Santa Maria Salus Populi Romani.

Una missa «virtual» no equival a la participació personal en l'Església. Aquesta és la gran conclusió que el cardenal Robert Sarah va adreçar a finals de l'any passat als presidents de les Conferències Episcopals tot afirmant la necessitat de tornar a la normalitat de la vida cristiana, ja que assistir a una missa a través dels mitjans de co-

municació no és equiparable amb la participació física en l'església.

La pandèmia també va produir trastorns en la vida de la comunitat cristiana, inclosa la dimensió litúrgica. No podem oblidar que la dimensió comunitària té una dimensió teològica: Déu és relació de Persones en la Santíssima Trinitat i Ell mateix es posa en relació amb l'home i la dona i, a la vegada, els crida a la relació amb Ell.

Quan els confinaments domiciliaris van començar a fer-se efectius a Itàlia i algunes esglésies restaven tancades, van començar a aparèixer cartells de fidels que demanaven que no els deixessin sense els sagraments. Tot i que hem superat aquella percepció medieval en la qual la visió del Santíssim Sagrament produïa un efecte taumàtúrgic en la vida del fidel que se sentia indigne de combregar, la proliferació d'eucaristies pels diferents mitjans disponibles ha fet que moltes persones prefereixin, encara ara, restar a casa pensant que rebran, en el millor dels casos, els mateixos efectes d'una comunió espiritual.

Vaig tornar de Roma després del Congrés i a les portes de la parròquia vaig trobar una empresa d'imatge i so que volien instal·lar el darrer equip tècnic perquè pugui celebrar les misses en *streaming*. Que difícil és fer entendre que la litúrgia va més enllà d'una resposta virtual. Tornar a l'església no és el mateix que quedar-se a casa.

La Coral de Santa Maria d'Igualada commemora el seu 83è aniversari

LLEONARD DEL RIO I CAMPMAJÓ
Igualada

L'1 de maig, al migdia, la Coral de Santa Maria d'Igualada va encetar la commemoració del seu 83è aniversari fundacional amb una missa solemne a la basílica de Santa Maria d'Igualada. Va ser presidida per l'arxiprest de l'Anoia-Segarra i rector de Santa Maria, Mn. Eduard Flores Serradell, acompanyat del diaca Mn. Pere Roig.

Els cants van anar a càrrec de l'esmentat cor, sota la direcció de Coni Torrents i amb l'acompanyament de Lluís Victori, organista titular d'aquest temple. L'estendard de la coral es va situar a la barana del presbiteri.

A l'homilia, el president de l'assemblea, Mn. Eduard, després de comentar el passatge evangèlic, va dir: «Amb quin goig us exalço, Senyor!» Amb aquestes paraules donava gràcies a Déu el salmista. Aquí i avui fem nostres aquestes paraules, perquè, en celebrar els primers 83 anys d'existència de

la Coral Santa Maria, també nosaltres compartim aquests sentiments d'agraïment a Déu. A Ell aixequem els cors perquè, amb la seva gràcia, ha acompanyat la vida d'aquesta coral, que va iniciar la seva activitat en els primers mesos de postguerra.

Eren un grup de noies amb la professora Maria del Rio Montfort al capdavant. Un servidor encara he tingut la sort de conèixer i compartir els últims anys de vida d'una de les primeres cantants, Maria Martí Vidal, de la qual, ja ho sabeu, en guardo molt bon record i una gran estimació.

«Mn. Amadeu Amenós, ecònom d'aquesta parròquia, va encoratjar la professora Maria del Rio i va convertir la Coral Santa Maria en un grup estable dins de la parròquia amb el qual, gràcies a Déu, encara podem comptar. Són molts els noms de persones que hem de recordar amb gratitud i que al llarg d'aquests anys han anat convertint el primer treball d'aquelles noies en la gran família que és ara la Coral Santa Maria», va explicar Mn. Eduard.

I va afegir: «No són les sis del matí ni estem fent la pregària del mes de Maria (com en els inicis de la coral), però sí que ens trobem reunits a la nostra basílica, a l'església gran i demanem que no manqui l'entusiasme, el bon fer, els cants i la música, i que seguiu participant en les celebracions de la nostra parròquia.»

Els actes d'aquesta commemoració continuaran els propers mesos. Aquest mateix maig, la professora Coni Torrents, que des de fa vint-i-dos anys dirigeix la coral, serà objecte d'un homenatge mitjançant un concert de cançons catalanes. El proper 5 de juny se solemnitzarà, com és costum, l'ofici de Pentecosta a la basílica i després hi haurà una trobada de germanor.

Jaume Vila

La Coral de Santa Maria a l'altar del Sant Crist de la basílica.

Postals des d'Andalusia

«Comunicacions Socials»

Cada any, el dia de l'Ascensió ens ofereix la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, que va brollar com a bon fruit del Concili Vaticà II, i que ens convida a contemplar els Mitjans de Comunicació com a «altaveus de Déu» a les entranyes de la humanitat. Continuant amb el missatge de la Jornada de l'any passat 2021, que va fer referència d'«anar i veure», el papa Francesc ha centrat enguany la seva proposta en el verb «escoltar», ja que, per a tots, aquest terme és «decisiu en la gramàtica de la comunicació i condició per a un diàleg autèntic».

El Papa ens confirma així que «l'escolta correspon a l'estil humil de Déu», perquè d'aquesta manera, «Déu es pot revelar com Aquell que, parlant, crea l'home a la seva imatge, i escoltant, el reconeix com al seu interlocutor». L'amor de Déu a l'home està sempre present, «per això li dirigeix la Paraula, per això inclina l'oïda per escoltar-lo». «Sortir del monòleg» és el que recomana el document, perquè només així «es pot arribar a aquesta concòrdia de veus que és garantia d'una comunicació veritable».

El papa Francesc, en el seu Missatge, també subratlla que «a l'Església hi ha molta necessitat d'escoltar i d'escoltar-nos. És el do més preciós i generatiu que ens podem oferir els uns als altres. El teòleg protestant Dietrich Bonhoeffer ens recorda que el primer servei que s'ha de prestar als altres en la comunió consisteix a escoltar-los. Qui no sap escoltar el germà, aviat serà incapaç d'escoltar Déu».

La Jornada de les Comunicacions Socials ha d'il·luminar empresaris i periodistes, augmentar-ne la responsabilitat i, sobretot, a saber que aquest «quart poder» dels Mitjans i la seva influència pot construir un món millor per més humà i per més cristià, o «destruir-lo» cada dia amb les seves mentides i el seu joc brut.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Moltes gràcies, Dr. Martí i Bonet

Diumenge passat vaig trobar el Dr. Josep Maria Martí i Bonet mentre passejava amb els meus turistes pel barri gòtic. He estat molt contenta de veure'l i li he pogut dir personalment que havia llegit l'article sobre ell publicat a *Catalunya Cristiana*.

Quan el vaig llegir, vaig pensar que havia d'escriure una carta per explicar unes facetes seves que potser no coneix gaire gent.

A mi, no em va donar mai classes al Seminari, és clar, però sempre recordaré aquella paciència infinita que tenia per explicar-me, a mi i a tots els meus companys guies turístics, coses de la catedral i també aquella lliçó magistral de la magnífica exposició que es va fer l'any 2004 per al Fòrum Universal de les Cultures, també comissariada per ell.

Una vegada, en una de les seves explicacions, fins i tot ens va regalar, a cadascun de nosaltres, el llibre que acabava de publicar sobre la catedral *La Catedral de Barcelona. Història i històries* perquè poguéssim explicar millor, i amb coneixement de causa, als nostres turistes, detalls i llegendes de la catedral.

Des d'aquí, Dr. Martí i Bonet, vull que sàpiga que, encara que ara no el veiem gaire per la catedral, potser perquè tal vegada nosaltres ja no hi anem tant, que el recordem i que agraïm tot el que ens explicava i com ens ho explicava. Moltes gràcies!

MONTSERRAT RAJADELL
PUIGGRÒS
Guia turística oficial

Gràcies, Joan Vadell!

Quina entrevista més bonica la que va publicar en el número anterior 2226 (22 de maig). Gràcies, Joan Vadell, per ensenyar-nos més

de la vida del bisbe Toni Vadell.

Jo només el vaig veure una vegada, però com més coses en sé, més greu em sap no haver estat més a prop seu i contagiar-me de la seva manera de ser.

Gràcies, bisbe Toni, al cel siguis. Intercedeix per mi, pel meu petit i per tota la meua família i amics.

ELISABET MARTÍNEZ

El nou pla d'estudis

El nou pla d'estudis inclou indicacions perquè totes les matèries, de manera transversal, proporcionin una determinada sensibilitat afectivosexual o social. Són assumptes molt delicats en què cal garantir als pares llibertat per educar els fills segons les seves conviccions, dins del marc de la Constitució.

Anar més enllà dels referents que siguin comuns per a una àmplia majoria de la societat suposa un abús de poder. Aquest consens no ha existit: la nova llei educativa va tirar endavant només amb un vot de diferència. La solució a aquest problema és donar més autonomia a les escoles dins d'un marc comú i facilitar la lliure elecció dels pares.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ

Sant Isidre

M'ha sorprès que en la secció Calendari de la setmana, en relació amb els sants del diumenge 15 de maig, us hagueu descuidat sant Isidre. Antigament, a Catalunya sempre havíem celebrat el dia de Sant Isidre com a patró dels pagesos. És més recentment que se celebra Sant Galderic. Crec que així com destaqueu sant Eufraasi, Joana de Lestonnac o Torquat, també hauríeu de recordar sant Isidre, un sant de molta tradició a casa nostra.

RITA CARBONELL

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Al costat dels infants més vulnerables

Nova edició de la campanya solidària «Cap infant sense colònies» de la Fundació Pere Tarrés

MAC

Barcelona

«Després de dos anys de pandèmia, les activitats de lleure a l'estiu són enguany més necessàries que mai.» Són paraules de Rafael Ruiz de Gauna, director adjunt de la Fundació Pere Tarrés i director de la Xarxa de Centres Socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés, durant la roda de premsa de la presentació de la campanya «Cap infant sense colònies 2022». I va afegir: «Infants i joves necessiten aquest espai enriquidor per créixer i desenvolupar-se.»

Aquesta campanya anual de la Fundació Pere Tarrés, que té com a objectiu becar les activitats de lleure a l'estiu d'infants i joves en situació de vulnerabilitat social, va permetre que l'any passat 5.249 participants poguessin gaudir de casals d'estiu i colònies. Enguany està previst incrementar aquesta xifra en almenys un 10%.

Una de les novetats de la campanya és que, com ja va passar durant la pandèmia i també en anteriors crisis socials generades per desplaçaments de conflictes bèl·lics (com va ser el cas de les persones refugiades de la guerra de Síria o Bòsnia), la Fundació Pere Tarrés s'ha implicat

en diversos projectes solidaris per acollir i acompanyar els infants de famílies ucraïneses que han arribat a casa nostra fugint de la guerra.

Rafael Ruiz de Gauna va destacar dues iniciatives que es van dur a terme el 2021: el projecte de salut bucodental, amb 487 revisions i 290 tractaments, adreçat a infants en situació de vulnerabilitat social, i l'acompanyament a joves migrants.

David Lozano, coordinador de l'informe sobre les condicions de vida de les famílies que sol·liciten beques per a les activitats d'estiu, va donar a conèixer que el 40% d'aquestes famílies són monoparentals. Tres de cada quatre famílies viuen sota el llindar de pobresa moderada, el 49,7% pateix pobresa alta i el 17,9% de les famílies es troba en situació de pobresa severa.

Una dada molt significativa és que el 71% de les famílies que demanen beca a la Fundació Pere Tarrés afirmen que les seves dificultats econòmiques van augmentar el 2021. «Aquest informe pretén millorar el coneixement de les famílies beneficiàries i detectar-ne les necessitats», va constatar Lozano.

Montse Sòria, coordinadora d'Acció Social de la Fundació Pere Tarrés, va explicar que l'entitat participa en iniciatives humanitàries per als refugiats d'Ucraïna. «Família necessita família» consisteix en l'acompanyament de famílies refugiades ucraïneses per part de famílies catalanes al seu domicili. Una altra és un programa de lleure adreçat a una trentena d'infants i adolescents, d'entre 4 i 18 anys, de famílies que han arribat d'Ucraïna. La Fundació obre també una línia de beques específiques per als infants de famílies refugiades que participen en centres d'espai i centres socioeducatius.

Finalment, Albert Riu, coordinador de la campanya «Cap infant sense colònies», va posar en relleu l'increment de les llistes d'espera dels centres socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés que atenen infància en situació vulnerable, com a conseqüència de les successives crisis econòmiques i sanitàries que han agreujat encara més les necessitats de les famílies empobrides o en risc d'exclusió social.

Per a més informació: www.pere-tarres.org.

Fundació Pere Tarrés

Casal d'estiu de la Fundació Pere Tarrés organitzat l'any passat.

Obra d'art amb valors

Presentació del còmic «Assís», del segell editorial Top Crush

MAC

Barcelona

Foto: Agustí Codinach

En Fran i la Clara són dos alumnes de setze anys que estudien en un institut públic de Barcelona. De tarannà ben diferent, un treball de classe els obliga a col·laborar plegats. Han de fer una recerca sobre un personatge històric, sant Francesc d'Assís, que no els desperta gaire simpaties. De mica en mica, la biografia del sant s'anirà entrellaçant amb les seves experiències vitals i amb l'entorn en què viuen. Els dos alumnes, que es consideren ateu, descobriran —i admiraran— l'home que, amb el vot de pobresa, va revolucionar l'Església del seu temps.

Aquest és, a grans trets, l'argument del còmic *Assís*, amb guió de Raule i il·lustracions de Pedro Espinosa, que es va presentar el dijous 12 de maig al palau de la Balmesiana. Una iniciativa sense ànim de lucre que ha posat en marxa el segell editorial Top Crush,

Pedro Espinosa, Raule i fra Juan Antonio Adánez, durant la presentació.

amb els empresaris Nacho Sala i Albert Vidal al capdavant d'un equip que té com a objectiu fonamental la creació i la distribució de còmics de vides de sants, adaptades al llenguatge i l'estètica actuals, per tal de connectar amb el públic juvenil.

«El missatge de sant Francesc és alliberador, transformador i evangèlic. Ser franciscà avui suposa tota una aventura, sense oblidar les seves dosis de seny i bogeria. El cristià està cridat a fer aflorar fonts d'esperança. Un repete per al món d'avui.» Són paraules pronunciades per fra Juan Antonio Adánez, provincial dels franciscans conventuals a Espanya i també un dels grans artífexs del còmic, durant l'acte de presentació. Va recordar que, «amb onze anys, la meva àvia em va regalar un llibre sobre sant Francesc d'Assís, editat per la BAC». La seva vocació franciscana va néixer aleshores, va reconèixer, «...i fins avui».

El còmic, que s'ha editat en català i en castellà, és una bona eina per transmetre valors ètics i espirituals als infants i adolescents. A través de diversos *flashbacks*, el lector té la possibilitat de viatjar des de la Barcelona actual a la Itàlia dels segles XII i XIII. «He volgut crear un personatge que estigués a l'alçada de l'esperit d'il *poverello* d'Assís, tot defugint la iconografia clàssica. Vaig fer-ne moltíssims esbossos. Sant Francesc m'ha captivat; era un ecologista *avant la lettre*», va explicar Pedro Espinosa.

Per la seva banda, Raule —nom artístic del guionista Raúl Anisa— va confessar que «durant tot el procés creatiu he intentat divertir-me i posar-me en la pell del nostre protagonista, tan carismàtic». «M'agrada molt escoltar música quan treballa. Així, la improvisació brolla més fàcilment», va afegir.

Fra Juan Antonio va voler subratllar que «*Assís* és un treball preciós. Una obra d'art. Un còmic guardador que ens fa submergir en dues històries paral·leles, amb vuit segles de diferència. Fidel a la veritat històrica, sense maquillar la realitat, la seva creació ha estat un miracle!»

Tresor d'interpretació bíblica

Presentada l'obra «Enigmes de la Bíblia i cultura contemporània», de Lluís Busquets

M. VICTÒRIA MOLINS, stj

El dimecres 20 d'abril va tenir lloc la presentació de l'obra magna de Lluís Busquets i Grabulosa: *Enigmes de la Bíblia i cultura contemporània*. Una presentació que va posar de manifest que, des d'ara, quan es parli dels setanta-tres llibres que formen el conjunt de la Bíblia, no es podrà prescindir d'aquest estudi. El treball d'un professor que, sense ànim de fer un tractat teològic dels llibres sagrats, ha dedicat molts anys de la seva vida a fer un meravellós conjunt d'interpretacions personals com a creient i lector de la Bíblia, a la llum de les últimes recerques científiques, artístiques i literàries.

Els tres riquíssims volums són: *Grans religions, la Torà i llibres històrics; Nebiim i Ketubim: profetes i sapiencials, els grans desconeguts i El Nou Testament i l'Islam: Jesús, Pau i Muhàmmad*.

L'autor ha volgut que cadascun d'aquests tres volums fos prologat per dones, en plena coincidència amb la memòria que van ser dones els primers testimonis del ressuscitat. El primer pròleg és d'Eulàlia Vernet i

Pons; el segon, de Maria Victòria Molins i el tercer, de sor Lucía Caram.

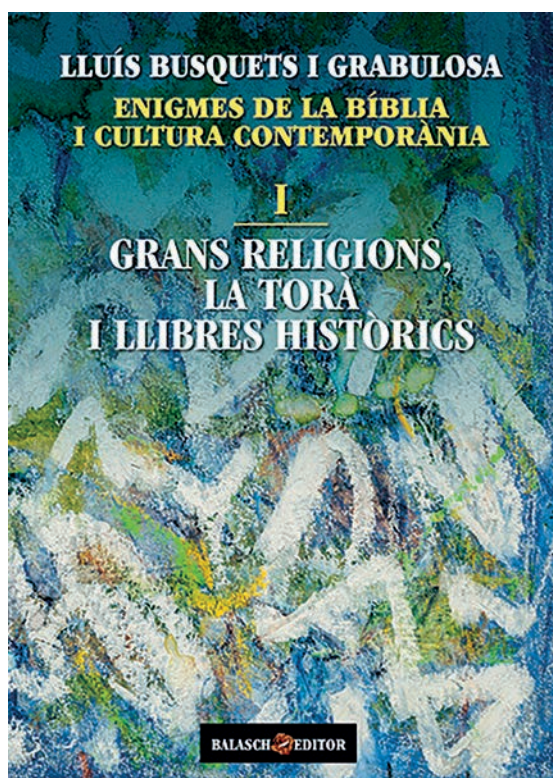
L'edició és l'obra d'art d'un veritable geni del disseny, de l'art gràfic i de les edicions de grans produccions literàries. Balasch Editor ha dut a terme un revestiment digne, sense deixar de banda res del que podia proporcionar bellesa al seu contingut. I ho ha fet de la mà d'un altre gran artista, Sergi Barnils, que ha fet de la Paraula de salvació l'eix vertebral de la seva obra. Ell s'ha encarregat de donar forma, color i sentit als tres volums.

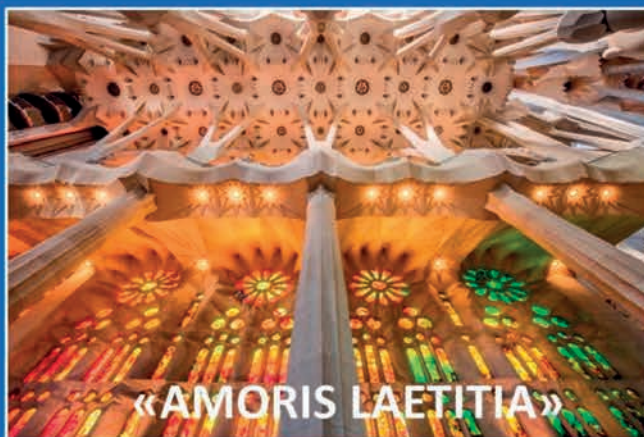
L'editor ha fet, a més de l'edició general, una de numerada de l'1 al 303, amb exemplars de gran format (24x17 cm), impresos en paper offset Palatina de la casa Fedrigoni, amb una litografia de Sergi Barnils, numerats amb xifres aràbigues, relligats en tela i signats per l'autor, l'artista i l'editor. Un veritable tresor per als amants de la literatura i dels llibres sagrats.

La presentació d'aquesta gran obra no podia ser sinó un acte inoblidable a la capella del Seminari Conciliar de Barcelona. Les prologuistes, l'editor, l'il·lustrador i l'autor van dirigir la paraula a un públic nombrós i interessat. Hi va quedar palesa la riquesa d'un estudi tan valuós com el que ha realitzat Lluís Busquets en aquests volums. Ha indagat amb profunditat en el fet religiós que presenta la Bíblia: des de les cultures antigues i politeistes fins a l'origen i esdevenir del judaisme, del cristianisme i de l'islam, a través de tres pilars de l'obra, que constitueixen els tres volums abans citats.

A cadascun dels capítols, l'autor ens ofereix al voltant del tema una llista impressionant d'obres arquitectòniques, literàries, musicals, plàstiques i cinematogràfiques de tota mena, enriquint així tot el bagatge de coneixements i investigacions sobre els temes de la Bíblia.

Els que vam tenir la sort d'assistir a la presentació d'aquesta obra vam gaudir també de la meravellosa coral Fòrum vocal, que va interpretar *Les set paraules du Christ*, de Théodore Dubois.

64

EL RIGOR EN L'APLICACIÓ DE LES NORMES no és un criteri evangèlic

El papa Francesc ha estat molt contundent en referir-se a l'excés de rigor en l'exigència del compliment d'unes determinades normes relatives a la vida familiar, i ha utilitzat paraules que no són habituals en el seu vocabulari. Segons ell, massa sovint el **rigor** ha tancat la porta a l'**amor**.

Vet aquí **quatre exemples que mostren allò que no hauria d'haver succeït:**

■ Primer.

« És mesquí aturar-se només a considerar si l'obrar d'una persona respon o no a una llei o norma general, perquè això no basta per discernir i assegurar la plena fidelitat a Déu en la seva vida» (AL 304).

És a dir, les normes generals tenen un valor que mai no pot ser menyspreat ni ignorat; tanmateix, sense l'oportú discerniment, aquestes normes no poden ser aplicades en totes les situacions particulars. I, a l'inrevés, el discerniment pràctic davant d'una situació particular mai no pot ser elevat a la categoria d'una norma general.

■ Segon.

«Un pastor no pot sentir-se satisfet aplicant les lleis morals a persones que viuen en una situació 'irregular' com si fossin pedres que es llancen sobre les seves vides. [...]

La llei natural no hauria de ser presentada com un conjunt de normes que s'imposen *a priori* al subjecte moral: és més aviat una font d'inspiració objectiva per al procés de la presa de decisions, un procés que és eminentment personal» (AL 305).

En aquest mateix context, el papa Francesc ha considerat oportú recordar-nos una frase summament expressiva que ja havia escrit en l'exhortació apostòlica *Evangelii Gaudium* i que ha repetit moltíssimes vegades: «Recordo als sacerdots que el confessional no ha de ser una sala de tortures, sinó el lloc de la misericòrdia del Senyor» (cf. AL 305).

■ Tercer.

«En virtut dels condicionaments o factors atenuants, en una situació objectiva de pecat —que no sigui subjectivament culpable, o que no ho sigui de manera plena—, és possible que una persona visqui en gràcia de Déu, sigui capaç d'estimar, i fins i tot pugui créixer en la vida de gràcia i caritat, bo i rebent l'ajut de l'Església amb aquesta finalitat» (AL 305).

«L'Eucaristia no és un premi per als perfectes, sinó un generós remei i un aliment per als febles» (EG 47).

Ha sorprès a molts la valentia del papa Francesc en referir-se a la participació plena en la vida de l'Església per part dels esposos que es troben en situacions 'irregulars', donant per descomptat el compliment d'algunes condicions que poden ser a l'abast de tothom.

■ Quart.

«En cada situació, en tractar amb persones que tenen dificultats per viure plenament d'acord amb la llei divina, ha de ressonar la invitació a recórrer la **via caritatis** (el camí de l'amor). La caritat fraterna és la llei més important dels cristians. [...]

Això és també el que ensenya sant Agustí: «Així com, en perill d'incendi, correríem a buscar aigua per apagar-lo, de la mateixa manera, si de la palla del nostre interior sorgeix la flama del pecat i això ens pertorba, quan se'ns ofereix l'oportunitat de fer una obra de misericòrdia, alegrem-nos com si fos una font que se'ns ofereix perquè puguem sufocar l'incendi» (Al 306).

És a dir, quan atenem persones que es troben en dificultat per complir una norma, el remei més eficaç és l'amor misericordiós.

Un toc d'alerta als pastors que se senten condicionats pel temor a infringir algunes normes que sempre han estat considerades fonamentals:

«Posem tantes condicions a la misericòrdia que la buidem de sentit i de significat real. Aquesta és la pitjor manera d'igualar l'Evangelí» (AL 311).

- Segons el teu parer, en quins moments de l'acció pastoral "el rigor ha tancat la porta a l'amor"?
- Estàs en condicions de valorar la incidència dels principis exposats pel papa Francesc en la pràctica pastoral?
- Si ets un agent de pastoral, has tingut l'oportunitat d'aplicar aquests principis? Estàs en condicions de valorar l'experiència realitzada?

La NASA va posar en òrbita el 23 d'agost del 2003 el telescopi espacial «Spitzer».

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

L'astronomia infraroja ens proporciona nous coneixements importants

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Què vol dir «astronomia infraroja»? És la que capta les radiacions de l'infraroig. Són radiacions d'ona més llarga que les lluminoses i que el nostre ull no capta, però hi ha detectors que ho poden fer i donen visió d'objectes que no veiem. Va ser cap a l'any 1800 que ja l'astrònom William Herschel havia suggerit que si capéssim l'infraroig tindríem una visió més completa del cosmos, que envia també ones d'aquest tipus, però això no era possible amb els telescopis existents, ja que l'atmosfera terrestre obstrueix les radiacions infraroges. La solució era posar en òrbita un telescopi captador d'aquestes ones, més enllà de l'atmosfera terrestre.

Després d'algunes proves, es va decidir construir-ne d'aquest tipus. I el 23 d'agost del 2003 la NASA posava en òrbita, amb un pes de 950 kg, el telescopi espacial anomenat *Spitzer*. Va superar amb èxit totes les previsions, que eren per a un màxim de cinc anys de durada. No va ser retirat de la seva activitat fins al 30 de gener del 2020, després de més de setze anys de funcionament. Se n'ha publicat un llibre de 300 pàgines explicant les troballes que ha realitzat. Són moltíssimes. Entre elles, que el

planeta Saturn té un altre anell més llunyà dels que es veuen a la vista, detectà un extraplaneta a 13.000 anys llum, el naixement d'un sistema solar, molts petits asteroides, forats negres i altres astres molt distants, galàxies acabant-se de formar, grup de galàxies a 12.000 milions d'anys llum, molts planetes extrasolars... i fins i tot s'ha pogut fer, recollint dos milions d'imatges, un mapa de la nostra galàxia molt detallat i més complet del que es tenia fins ara.

També els europeus (ESA) posaren en òrbita el seu telescopi *Herschel* el 14 de maig del 2009, que en molts aspectes continuà, i encara continua, l'obra dels americans. Però hi ha encara en projecte un pla més ambiciós, que serà el resultat de la col·laboració d'europeus i japonesos. Volen posar en òrbita, segons han projectat, cap al 2032, amb el nom de SPICA (inicials, en anglès, de Telescopi Espacial Infraroig de Cosmologia i Astrofísica) un altre conjunt telescòpic d'abast molt més gran encara.

No cal dir que ens alegrem que ho facin i els felicitem. Tot això ajuda a la coneixença del cosmos, la gran obra de Déu.

GENT DE CASA

Eudald Serra i Buixó

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

Eudald Serra i Buixó va néixer a Vilassar de Dalt el 15 de gener del 1882. De família benestant, va estudiar Dret a la Universitat de Barcelona i, al final de la carrera, l'any 1903, va ingressar al Seminari Conciliar. Va ser ordenat diaca el desembre del 1905 i prevere el 9 de juny del 1906 a l'església de Sant Felip Neri pel bisbe auxiliar Ricardo Cortés.

Considerat un eclesiàstic i escriptor amb veritable vocació literària i editorial, el 1909 va fundar la publicació infantil *La Veu de l'Àngel de la Guarda*. L'any 1913 va encarregar-se de *Lo Missatger del Sagrat Cor de Jesús*, una publicació força reeixida que havia estat fundada vint anys enrere pel sabadellenc mossèn Fèlix Sardà i Salvant.

També el 1913 empenqué la iniciativa de la *Biblioteca del Foment de la Pietat Catalana*, nom al qual després s'afegiria i *Cultura Religiosa*. De fet, ja esbossada el 1909 quan empenqué tasques editorials, el 1916 es convertí en *Foment de la Pietat Catalana*, que editaria les dues publicacions esmentades, més *El Bon Pastor* i estaria vinculada a *Catalunya Social*.

El *Foment* s'instal·là el 1920 a la seu barcelonina del carrer Duran i Bas, on ha continuat. En els seus moments inicials, el bisbe Josep Torras i Bages va ser-ne el mentor i els mossens vigatans Pere Ginebre, Joan Puntí i Josep Arderiu en serien els principals

col·laboradors.

Durant la dictadura de Primo de Rivera, l'obra tingué problemes amb les prohibicions de la llengua catalana, i va traspasar el seu patrimoni, el 1926, a l'entitat Balmes, SA. Llavors el *Foment* tenia com a consiliari i gran treballador i col·laborador el pare jesuïta Ignasi Casanovas. Com el mateix P. Casanovas, assassinat el 1936, el *Foment de la Pietat Catalana* com a tal, acusat de catalanista, no va superar la barrera de les noves autoritats el 1939.

Si fins a la guerra, el reverend Eudald Serra va ser actiu i present en nombroses entitats i impartia conferències, a partir de llavors va continuar vinculat a La Balmesiana, rector de la Casa Sacerdotal i en altres tasques que se li encarregaren. També destaca la seva obra en pro de la música sacra.

Escriptor prolífic, les seves fites més importants van ser l'edició del *Missal romà per a ús dels fidels*, en català i llatí (el primer publicat), i el *Devocionari parroquial*. En els seus darrers anys encara va treballar en l'adaptació de textos després del Concili ecumènic Vaticà II.

Moria a Barcelona el 30 de març del 1967, als 85 anys. Va ser acomiadat per un nombrós grup d'amics, de molts dels quals havia estat confessor, director espiritual o conseller.

Mn. Eudald Serra va estar vinculat durant gran part de la seva vida a La Balmesiana.

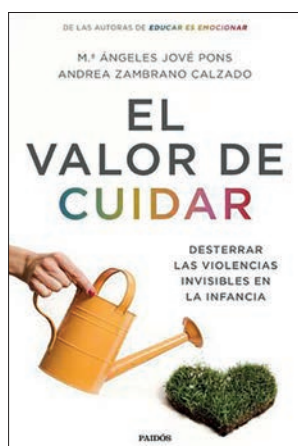

EUGENIO ALBURQUERQUE

Todo por amor

Editorial CCS, 2022, 234 pàg.

Tota la vida, el pensament i l'acció del sant bisbe de Ginebra estan dominats per l'amor. Aquesta obra exposa el pensament de sant Francesc de Sales sobre la naturalesa, el sentit i la importància de les virtuts cristianes a partir dels seus escrits, de manera especial de les seves dues grans obres: *Introducció a la vida devota* i *Tractat de l'amor de Déu*.

M. ÁNGELES JOVÉ PONS ANDREA ZAMBRANO CALZADO

El valor de cuidar

Paidós, 2022, 319 pàg.

Construir una família és vital per al desenvolupament d'una vida plena. Tenir cura dels nostres fills avui perquè demà siguin persones sanes, equilibrades, autònomes i prenguin bones decisions en la vida és una tasca imprescindible per construir una societat en la qual puguem conviure en pau.

VERÓNICA FERNÁNDEZ PASCUAL

Crecimiento con conciencia

Tarannà, 2022, 340 pàg.

Has sentit parlar de la quàntica i no saps què és? La teva existència ve predeterminada pel destí o bé tens la capacitat de decidir com es desenvoluparà aquest viatge? Un fascinant camí que t'obrirà la ment a noves realitats que no coneixies perquè descobreixis el gran poder que viu en tu per gaudir de tot allò que ja tens al teu abast.

MARIA NICOLAU

Cuina! O barbàrie

Ara Llibres, 2022, 268 pàg.

Cuinar no és obeir unes instruccions, ni planificar la compra del supermercat. Ben al contrari: cuinar és improvisar, arriscar, decidir. En aquest llibre, molt més que receptes, trobareu una cuina que respon a la necessitat de subsistir i que ens recorda que nosaltres som els últims responsables de la manera com vivim.

PHILIPP DETTMER

Immune

Ediciones Deusto, 2022, 404 pàg.

Sovint, les coses que més ens afecten romanen ocultes a la vista. És el cas del sistema immunitari, tan indispensable per a nosaltres com el cor o els pulmons. Conèixer les claus de la immunologia no és un mer exercici de curiositat, sinó un recurs per entendre què li passa al nostre cos quan emmalaltim i com ho podem evitar.

REYES MONFORTE

La violinista roja

Plaza&Janés, 2022, 790 pàg.

«Qui dimonis és aquesta dona?» era la pregunta més escoltada als despatxos de la CIA. Qui movia els fils de l'espionatge mundial, frustrava operacions d'intel·ligència, descobria secrets d'Estat? Aquesta misteriosa dona era l'espanyola África de las Heras, que es va convertir en l'espia soviètica més important del segle XX.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

Es podria titular: *Sis personatges a la recerca... d'un robot*. El dramaturg Roc Esquius i el director Sergi Belbel s'han conxorxat per ajudar sis personatges de *L'altre* a aconseguir el seu objectiu i, de passada, crear una obra passant pel registre del fregolisme amb moments de clown, jugant amb les ambigüitats de la llengua —ara que la ve baixa ja ha perdut la seva intensitat fricativa tan pròpia de la terra dels calçots— i creant un nou embarbussament amb els «altres» que acaba donant

Veure o beure...? Aquest és el dilema

títol a la comèdia *L'altre*.

En una sala neta d'artificis —tres taules i tres cadires blanques i tres teclats amb wifi— hi ha l'enginyer en cap responsable de fabricar un robot. Des de la direcció, però, li envien un jove enginyer ajudant. La primera parella, Conrad i Adrià, debaten sobre la programació informàtica que han de fer per al robot i ben aviat, apareixeran en una tarima més elevada, dos aspirants a trobar feina, en Carles i l'Andreu —clons, esclar, del Conrad i l'Adrià.

És en uns primers gags —no go so dir-ne escenes— que l'obra respira «mètode Grönholm», salvant les distàncies. Entrevistes virtuals, veu d'un Déu superior en *off*, presentacions personals que acaben en «gràcies, ja se'n pot anar»... La tercera parella és la que, en la primera part, té menys presència. Es

tracta de l'inversor de l'empresa tecnològica i el seu director, en Claudi i l'Agustí. No cal dir que la clonificació amb les altres dues parelles es manté.

I aquesta clonificació és el que dona tot el joc a una història que pot semblar aparentment només una comèdia per passar una bona estona, però que amaga un discurs moral i ètic, de reflexió i de denúncia: el domini de la màquina sobre l'ésser humà.

El resultat és un espectacle de registre hilarant, trepidant i que té el seu clímax màxim de corredisses, entrades i sortides, i canvi de personatges els últims deu minuts. No hi ha opció: cal fer canvis fins i tot a la vista dels espectadors perquè tot plegat és un joc.

El mèrit de *L'altre* és que l'obra demostra que es pot fer bona comèdia, bon humor, mordaç ironia i esclatant *divertimento* sense prescindir de la reflexió sobre una qüestió encara no resolta, malgrat tots els invents tecnològics del segle XXI: Què va ser primer, l'ou o la gallina? O dit d'una altra manera per quan arribi el segle XXII, què va ser primer, l'home o l'androide? Tan senzill i enigmàtic com distingir lingüísticament entre «beure» o «veure». Com deia aquell, aquest és el dilema.

© Kiko Piñol

Els actors Cesc Casanovas i Àlex Ferré interpreten els sis personatges de l'obra «*L'altre*».

«**L'ALTRE**», de Roc Esquius
INTÈRPRETS: Cesc Casanovas
i Àlex Ferré
DIRECCIÓ: Sergi Belbel
Sala Baix, Sala Beckett,
Barcelona. Fins al 5 de juny

AMB BON HUMOR

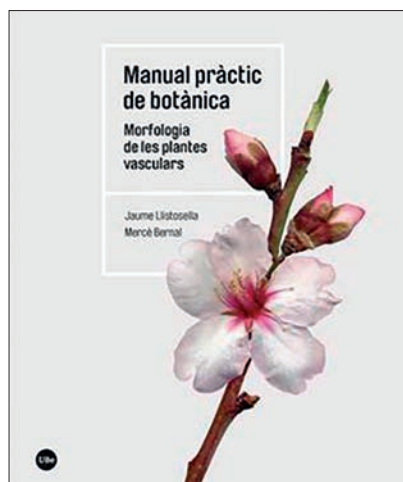

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

Una obra imprescindible per als aficionats a la botànica

JAUME LLISTOSELLA I MERCÈ BERNAL

Manual pràctic de botànica
Morfologia de les plantes vasculars
Edicions de la Universitat de Barcelona, 2022, 105 pàg.

Els autors d'aquest llibre —experts en la recerca sobre la biodiversitat i professors universitaris de botànica— ens abasten aquesta preciosa guia per ajudar-nos a reconèixer la morfologia de les plantes anomenades vasculars i, alhora, afavorir l'estudi de les modificacions i adaptacions d'aquestes plantes —que són la majoria dels vegetals— formades per la rel, tija i fulles i que compten amb les estructures adients per absorbir i transportar l'aigua i els nutrients.

És particularment interessant l'apartat dedicat a les modificacions i adaptacions de les fulles de les plantes vasculars (veg., p. 37-39) ja que, tant les fulles com les tiges, poden experimentar modificacions per adaptar-se a altres funcions més enllà de la fotosíntesi, com ara protegir-se dels animals herbívors, per exemple la fulla espinosa del ginebre (*Juniperus communis*). Semblantment, és també molt suggeridor l'apartat que analitza la diversitat de la rel i les modificacions i adaptacions de les arrels (veg. p. 12-14), especialment a propòsit de la rel napiforme dels naps (*Brassica napus*) i la rel globosa de la bleda-rave (*Beta vulgaris*).

La publicació es complementa, i reforça, amb 745 imatges de gran precisió i qualitat fotogràfica, que són representatives de les diferents estructures tractades al llarg del llibre pertanyents a 360 espècies. A més, ofereix un glossari amb 425 termes que ajuden enormement el lector poc familiaritzat amb els termes propis de la botànica, particularment aquells mots que, en un altre context, tindrien una altra significació, com ara anell, calze, segment, etc.

Una felicitació, ben de cor, als autors que han comptat amb la col·laboració del professor Antoni Sánchez-Cuxart en la recerca de les plantes en flor per tal d'il·lustrar aquest esplèndid manual pràctic de botànica, com indica el seu títol.

RAUXA

Sang cristiana

El més petit acte de violència a Terra Santa fereix la resta del món. Les circumstàncies que han envoltat la mort de la periodista Shereen Abu Akleh —recordem que era cristiana, no pas musulmana— són especialment tristes. El seu assassinat mentre exercia la professió a què se sentia cridada ja és prou lamentable, però encara ha estat més feridora i inadmissible la violència exercida per la policia israeliana durant el funeral. No hi ha cap justificació —cap ni una— per atacar els portants del fèretre fins a tombar-lo. Qualsevol cerimònia religiosa és sagrada, i més encara un funeral. És una llei universal no escrita que el repòs dels difunts ha de ser sempre respectat, ja es tracti de cristians, jueus, musulmans, agnòstics o ateus.

S'ha volgut justificar la càrrega policial argumentant la presència de banderes palestines. Però ens hem fet un fart de veure imatges de funerals palestins en què s'exhibeixen banderes de grups terroristes, en què es criden consignes plenes d'odi contra Israel i contra els jueus i en què el seguici va armat fins a les dents; i malgrat totes aquestes expressions públiques d'odi visceral, la policia israeliana no hi ha intervingut mai. En el cas de Shereen, algú va creure que el seu enterrament era molt més perillós, encara que fos pacífic i presidit per la creu... o justament perquè era pacífic i presidit per la creu. La singularitat cristiana té alguna cosa d'intolerable. La carta a Diognet, del segle II, descriu així als cristians: «Viuen a les seves pàtries, però com si hi fossin forasters. (...) Tothom els persegueix, però ells estimen tothom. No els coneixen, i els condemnen. Els maten, però així els donen la vida.»

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 29 de maig**, a les 17.30, concert amb la Camerata Metropolitana de Barcelona. Església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona.

ORATORI DE SANT FELIP NERI DE BARCELONA

El **diumenge 29 de maig**, a les 19.30, cicle *Homenatge al P. Antoni Vicenç Serramona* amb Montserrat Torrent.

PARRÒQUIA DE SANT VICENÇ DE SARRIÀ

El **diumenge 29 de maig**, a les 18.00, III Cicle de Concerts d'Orgue amb Eudald Dantí (orgue) i Fumi Kitamura (soprano); el **dilluns 30**, a les 19.30, missa en la festa del beat Pere Tarrés presidida per Mons. Javier Vilanova a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià (pl. Sarrià – Barcelona).

PASTORAL DE LA SALUT

El **dimarts 31 de maig**, de 10.30 a 17.15, Jornada *Dignitat al final de la vida i eutanàsia* al Caixaforum de Barcelona amb Mons. Salvador Cristau, Mn. Joan Bajo, Jesús Vaquero, Christian Villavicencio i Francisca Pérez-Madrid, entre d'altres. Inscripcions: tel. 933 171 597.

DIMARTS BÍBLIC

El **dimarts 31 de maig**, a les 17.30, sessió sobre *¿Cómo puedo servir en la Iglesia?* a la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa de Barcelona (c/ Consell de Cent, 110).

PREGÀRIA

El **dijous 2 de juny**, a les 19.00, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: pepe.alaman@salesians.cat.

SANTA MARIA DEL MAR

Fins al **diumenge 3 de juliol** es pot visitar a la cripta de Santa Maria del Mar de Barcelona l'exposició *La seu de Manresa. 700 anys. De Berenguer de Montagut a Gaudí*.

Girona

PENTECOSTA

El **dissabte 4 de juny**, a les 19.30, vetlla de Pentecosta de les parròquies de Figueres a l'església de la Sagrada Família.

Tarragona

ROMÀNIC

El **dissabte 4 de juny**, a les 11.00, conferència de Sofia Mata sobre *La portalada romànica del claustre a la catedral de Tarragona*.

Terrassa

CÀRITAS

El **diumenge 29 de maig**, a les 18.00, concert solidari per Ucraïna a càrrec de Gòspel Vallès a la parròquia de la Puríssima de Sabadell.

Tortosa

SÍNODE

El **dissabte 4 de juny**, a les 19.30, cloenda de la fase diocesana del Sínode i vetlla de pregària a la catedral de Tortosa.

Vic

FILOSOFIA

El **dijous 2 de juny**, a les 18.00, al Seminari de Vic, jornada sobre *El misteri del mal* amb Joan Torra, Josep-Ignasi Saranyana i Josep Castanyé.

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 3 al 5 de juny**, recés *L'alenada de l'Esperit* amb David Guindulain; el **dissabte 4**, a les 10.30, pregària contemplativa. Informació: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els joves descobreixin en Maria l'estil de l'escolta, la profunditat del discerniment, la valentia de la fe i la dedicació al servei

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcristiana

 catalunya_cristiana

 Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Eloi Aran, Jaume Balateu, Pilarín Bayés, Carme Escales, Josep-Maria Ferran Torrent, Quique Fernández, Antonio Gil, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Beatriz Moretó, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Riú, Lluís Serra, Valentí Serra, Jaume Sidera, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Joan Maria Vernet, Emili Villegas, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Tere López reconeix que sempre ha tingut «set de llibertat, d'alguna cosa gran». Per això, en l'adolescència intentava buscar coses noves, alguna cosa que sadollés la seva set. Al col·legi, al·l'institut, en el grup d'amics va començar a sortir de festa, a beure alcohol... i cada cop necessitava coses diferents. I va arribar la droga, les relacions. «La veritat és que és un món força fosc», confessa.

Com va sortir d'aquest món?

En un moment determinat, mitjançant la meua àvia, em van convidar a una reunió d'un grup de nois i noies de la meua edat. El primer que vaig pensar: «Quin pal!» Però per intentar quedar bé, per la meua àvia, vaig dir que sí. Hi anava, mirava i, si no m'agradava, me'n reia i llestos.

I li va agradar?

Quan vaig arribar-hi vaig veure quatre nois i una noia que estaven fent uns punts de llibre per vendre'ls per a un projecte a Àfrica. La veritat és que em va agradar i m'hi vaig quedar. Els vaig preguntar per què ho feien i em van dir coses, però el que em va captivar, i encara ho recordo, va ser la seva mirada neta, amb un entusiasme únic. Es miraven diferent, no eren família però la seva mirada era de pur amor. M'hi vaig quedar i els vaig preguntar què feien, i recordo que un em va contestar: «Nosaltres intentem viure la regla d'or: fes als altres el que t'agradaria que et fessin a tu.» Un altre em va dir: «Nosaltres vivim l'Evangeli.»

Quina va ser la seva reacció?

En aquell moment vaig pensar que això no era per a mi. M'hi vaig quedar una estona més i un altre em va dir: «Si vols, prova-ho i veuràs.» Amb aquestes paraules en vaig tenir prou i vaig marxar. Van passar les setmanes, però sovint em tornava aquella frase de la regla d'or. I, en el meu interior, vaig sentir que havia d'intentar-ho de debò, si el que havia intuït podia ser veritable.

Va anar bé l'intent?

A casa meua hi havia una situ-

Tere López pertany al Moviment dels Focolars

«Déu no jutja, es posa al teu costat i t'abraça»

acció que sempre es repetia: cada vegada que el meu germà entrava al lavabo el deixava tot fet un fàstic i jo havia de recollir-ho tot. I, és clar, jo m'enfadava amb ell i l'hi re- criminava. Vaig començar a netejar cada vegada que el meu germà sortia del bany sense dir-li res, sense criticar-lo... fer-ho només per l'altre, només estimant. Vaig intentar aplicar el que havia experimentat amb aquells nois «de la regla d'or». Ho vaig intentar diferents cops i vaig pensar que funcionaria, però seguia deixant el lavabo tot brut. Dins meu, la constància em feia dir: «Ho faig per últim cop.» Un dia, quan vaig anar a netejar el bany, ja estava net. Ho havia fet ell. En aquell moment vaig pensar que la regla d'or era veritable, que funcionava, que donar sense egoisme, sense propòsit, per amor, és alliberador.

Què va descobrir?

Vaig descobrir una llibertat in-

terior única. De seguida em vaig posar en contacte amb aquest grup de joves, que eren del Moviment dels Focolars, i vam començar a fer moltes activitats, accions, fins i tot vaig començar a experimentar l'amor de Déu. Déu, que és misericòrdia, que no jutja, es posa al teu costat i t'abraça, et parla, el pots sentir en molts moments.

Finalment es va alliberar d'aquest «món fosc»...

Totalment, fins ara continuo en aquest camí, acompanyant joves, intentant ser lliure, que és la millor aventura, en una llibertat interior plena. En el meu dia a dia aquesta aventura aporta alegria de debò perquè en aquest joc de donar i no esperar res a canvi redescobreixes que reps molt més del que dones, trobes moltíssimes relacions pures, duradores, basades en alguna cosa gran, única. Si he de definir aquesta aventura, aquest camí, seria «llibertat autèntica».

DESCARREGA'T JA LA NOVA APP DE

ràdio estel

Disponible a

